

► Konsekvensutredning Dommersnes

Terrestrisk naturmangfold

Oppdragsnr.: **52307133** Dokumentnr.: **RIM03** Versjon: **J01** Dato: **2024-10-02**

Oppdragsgjevar: Windafjord Port
Oppdragsgjevars kontaktperson: Jørgen Jorde
Rådgjevar Norconsult Norge AS, Torggata 10, NO-5525 Haugesund
Oppdragsleiar: Anne Sofie Sandvik
Fagansvarleg: Torgeir Isdahl
Andre nøkkelpersonar: Linn Marie Foldnes Lunde

J01	2024-10-02	Leveranse til kunde	Eric Ombler	LMFL	ANSA
C01	2024-06-18	Utkast til gjennomlesing	Eric Ombler	TOISD	Eric Ombler
B01	2024-04-29	Førstekast til KS	Eric Ombler		
Versjon	Dato	Omtale	Utarbeidd	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidd av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandlar. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må berre nyttast til det formål som går fram i oppdragsavtalen, og må ikkje kopierast eller gjerast tilgjengeleg på annan måte eller i større utstrekning enn formålet tilseier.

► Sammendrag

På bakgrunn av ønske om å bygge ut eksisterende kaianlegg og legge området til rette for konstruksjon og montering av havvindmøller på Dommersnes, Vindafjord kommune, har Norconsult Norge AS utført kartlegging av terrestrisk naturmangfold innenfor tiltakets varslingsområde. Det er i tillegg utført en egen kartlegging av det marine naturmangfoldet som er presentert i egen rapport.

Det ble gjennomført befaring av området 4. og 5. oktober 2023, av naturforvalter Eric Ombler og Anne Sofie Sandvik. Under befaringen ble det lagt vekt på å registrere naturtyper gjennom Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper etter NiN, økologiske funksjonsområder for arter og forvaltningsrelevante arter, herunder arter som er representert på Norsk rødliste for arter (2021) og fremmedartslista 2023. Videre ble det utført en ny kartlegging 6. - 8. mai, hvor fokuset var på kartlegging av fugl og vilt. Det ble i tillegg søkt etter andre forvaltningsrelevante arter.

Totalt ble det registrert seks lokaliteter med naturtypen kystlynghei, fire økologiske funksjonsområder for arter og ett landskapsøkologisk funksjonsområde. Videre ble det observert to rødlistede arter: Ask (EN) og purpurlyng (NT), samt flere fremmede arter.

Påvirkningen på naturverdier i planområdet slik tiltaket er skissert i dag vil føre til store negative konsekvenser. Spesielt vil gjennomførelse av fase 3 med tilhørende omlegging av fylkesveien, føre til at lokalitetene med kystlynghei nærmest går tapt. I sum vil tiltaket føre til svært stor negativ konsekvens for terrestrisk naturmangfold i planområdet, målt opp mot null-alternativet som er dagens situasjon.

Vurderinger	Null-alternativet	Alternativ 1
Samlet konsekvens	Ubetydelig	Svært stor negativ konsekvens
Rangering	1	2

De fleste naturkvalitetene befinner seg på østsiden av fylkesveien som deler planområdet i to. Ved videre planlegging av tiltaket bør det arbeides med å unngå å negativt påvirke naturtypene og de økologiske funksjonsområdene som finnes her.. I tillegg, dersom tiltaket medfører nedbygging av naturtypen kystlynghei, vil det være et kompensierende tiltak om tilsvarende lokaliteter med kystlynghei restaureres som økologisk kompensasjon. Avslutningsvis tar rapporten for seg forslag til tiltak som kan implementeres for å begrense de negative påvirkningene på naturverdier. Det er ikke tatt hensyn til hvilke av disse avbøtende tiltakene som vil bli innlemmet i planen, og vurdering av påvirkning og konsekvens er således vurdert uten noen av disse.

► Innhold

1	Innledning	6
1.1	Bakgrunn og formål med utredningen	6
1.2	Definisjoner og avgrensning mot andre fagtema	6
2	Beskrivelse av prosjektet	7
2.1	Planprosess	7
2.2	Saka gjeld	7
2.3	Føresetnader for planarbeidet	8
2.4	Føremålet med planarbeidet	11
3	Kunnskapsgrunnlag	12
3.1	Krav til utredning	12
3.2	Metode for utredning av klima- og miljøtemaer	12
3.3	Metode for utredning av fagtema naturmangfold på land	12
3.3.1	<i>Inndeling i delområder</i>	12
3.3.2	<i>Vurdering av verdi</i>	13
3.3.3	<i>Vurdering av påvirkning</i>	19
3.3.4	<i>Vurdering av konsekvens</i>	22
3.4	Kunnskapsinnhenting	25
3.4.1	<i>Eksisterende kunnskap</i>	25
3.4.2	<i>Supplerende feltarbeid</i>	25
4	Områdebeskrivelse og verdivurdering	26
4.1	Områdebeskrivelse	26
4.2	Verdivurdering	27
4.2.1	<i>Naturtyper</i>	27
4.2.2	<i>Økologiske funksjonsområder for arter</i>	29
4.2.3	<i>Fugl</i>	31
4.2.4	<i>Vilt</i>	37
4.2.5	<i>Rødlistede arter</i>	37
4.3	Geologisk naturverdier	38
4.4	Fremmede arter	38
4.5	Andre funn	39
4.5.1	<i>Økosystemtjenester</i>	39
4.6	Verdikart	41
5	Vurdering av påvirkning	43
5.1	Alternativ 1	47
6	Konsekvens	51
6.1	Konsekvensgrad for delområder, alternativ 1	51

6.1.1	Alternativ 1, Utbyggingsfase 1 + 2 + 3	51
6.2	Vurdering av samlet konsekvens	52
7	Fremmede arter	54
8	Skadereduserende tiltak	55
8.1	Anleggsperioden	55
8.2	Driftsperioden	56
8.2.1	Unngå	56
8.2.2	Begrense	56
8.2.3	Istandsette	56
8.2.4	Kompensere	56
9	Forholdet til Naturmangfoldlovens §§ 8-12	57
9.1	Vurdering av skadereduserende tiltak	58
10	Oppsummering	59
10.1	Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens	59
10.2	Rangering av alternativer	59
10.3	Usikkerhet	60
11	Referanser	61

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med utredningen

På bakgrunn av ønske fra Windafjord Port om å etablere et område for industrielle aktiviteter rettet mot havvind i Dommersnes, Vindafjord kommune, har Norconsult Norge AS fått i oppdrag å utarbeide en konsekvensanalyse for temaet naturmangfold. Det videre omtalte tiltaket som blir beskrevet i denne utredningen innebærer både inngrep i sjøen og på land. Denne rapporten inneholder vurdering av terrestrisk naturmangfold innenfor det avgrensede varslingsområdet for planen. Konsekvenser for det marine naturmangfoldet er presentert i en egen rapport.

1.2 Definisjoner og avgrensning mot andre fagtema

Konsekvensutredningen for fagtemaet naturmangfold på land omtaler verdi, påvirkning og konsekvens for temaer knyttet til dette. Naturmangfold defineres her som variasjonen av biologisk-, landskapsmessig- og geologisk mangfold. Relevante deltemaer tilknyttet naturmangfold på land som blir omtalt i dette prosjektet er presentert i tabell 3-1. Utredning av andre fagtemaer omtales i egne rapporter i henhold til M-1941. Det påpekes spesielt at marint naturmangfold blir omtalt i egen rapport. Der hvor deltemaer under naturmangfold på land grenser mot andre fagtema, er dette beskrevet i rapporten.

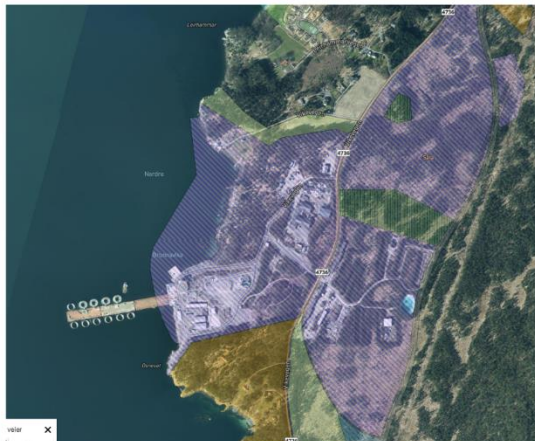
2 Beskrivelse av prosjektet

For å få gjennomføre større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlege verknadar for miljø og samfunn, krevst det reguleringsplan med ein tilhørende konsekvensutredning. Bakgrunnen for dette kan ein seie er for å tidlegast mogleg unngå negativ påverknad ved eit utbyggingsprosjekt. Ved å utarbeide ein plan kan ein unngå potensiell negativ påverknad i staden for å måtte kompensere for negativ verknad i ettertid.

Bakgrunnen for at det blir starta ein ny reguleringsplanprosess for Dommersnes industriområde kan du lese kortfatta i boksen under. Saka blir inngåande forklart i kapitla under.

2.1 Planprosess

Planprosessen enkelt forklart - Bakgrunn Dommersnes industriområde

Dommersnes blei regulert til industriområde i 1980. Det blei då mogeleg å utvikle heile det lilla område til industriverksemd. Likevel er det berre noko av arealet som er bygd ut i dag. Denne reguleringsplanen gjeld framleis, men mykje av regelverket er endra sidan den gong, og den aktiviteten som nå er ønskt på område, blei ikkje vurdert den gong.

Dagens reguleringsplan opnar for å bruke dette området til industri. Om det er mogeleg å opne opp for ønska omfang og type industri, må først vurderast etter gjeldande regelverk gjennom ein ny planprosess. Det er blant anna ikkje gjennomført naturmiljøundersøkingar på sjø og land tidlegare.

Windfjord Port ønsker å utvikle eit større nærings- og hamneområde til sjø primært for samanstilling av havvindkonstruksjonar. Det kan vere behov for å utvikle:

- Frå 200 mål - Heile det lilla område på vestsida av fylkesvegen
- til 500 mål - Heile det lilla område på begge sider av fylkesvegen

Planprosessen skal avklare behovet for areal og om det er mogeleg å opne opp for denne eller annan større industriaktivitet på området.

2.2 Saka gjeld

Dommersnes industriområde er kjent frå fleire større industriprosjekt. Området er regulert gjennom detaljreguleringsplan for Dommersnes industriområde som blei vedteken allereie 30.10.1980. Det er ca. 530 mål som er regulert til industri. Vindafjord kommune eig ca. 200 mål. Ved vidareutvikling av Ekofiskfeltet i Nordsjøen og oppstarten av norsk oljeproduksjon blei området dei første åra mest kjent for bygginga av Ekofisk-veggen i 1988/1989. I dei seinare åra har utbygginga av Hywind Tampen for Aker Solutions/Equinor vist at industriområdet på Dommersnes er godt eigna for mellom anna produksjon og samanstilling av havvindturbinar. Det er likevel berre ein liten del av kommunen sitt industriareal som er utbygd til desse formåla. Resten av industriområdet er og berre delvis utbygd, men om lag 50 mål er i bruk av andre næringsverksemdar.

Etter at utbygginga av Hywind Tampen vart avslutta har fleire aktørar vist interesse for å nytte området til andre prosjekt med produksjon og samanstilling av havvindturbinar. Det potensielle omfanget av desse prosjekta vil truleg ha behov for å nytte 200- 500 mål av arealet som er avsett til industri, og det vil vere naudsynt å både regulere og opparbeide arealet for full produksjon.

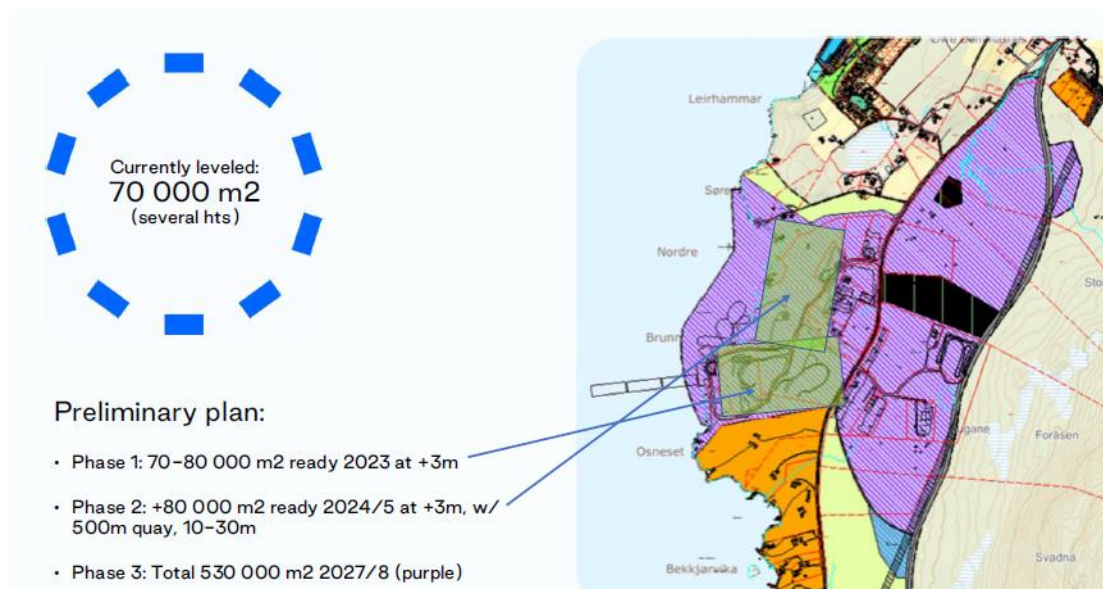
Dommersnes AS (Windafjord Port, WP) er eit nystifta selskap som skal stå for utviklinga av området. Det er eit privat/offentleg selskap med kommunen som ein av partane. WP ønskjer å utvide og utvikle Dommersnes industriområde og forvaltar gjennom selskapet omtrent 200 mål av det 530 mål store regulerte industriområdet. Gjeldande reguleringsplanen er ikkje tilstrekkeleg oppdatert og tilfredsstillar truleg ikkje dagens krav. Planen har og ei uheldig inndeling og form på næringsområde og grøntområde.

Området er tenkt nytta som eit større nærings- og hamneområde til sjø og primært for samanstilling av havvindkonstruksjonar. Som ein del av den innleiande fasen av oppdraget skal Norconsult AS utarbeide eit forprosjekt som viser mogleg industriutvikling av området i ulike fasar. Havvind er ein ny industri og korleis området skal utviklast er avhengig av produksjonsform, lagringsbehov og kapasitet, val av teknologi og om området skal nyttast både til produksjon og/eller samanstilling av havvindturbinar. Det er derfor lite som er avklart ved planinitiativ, men forprosjekt og seinare endeleg skisseprosjekt vil vere grunnlag for innsending av planforslag. Ein godkjent reguleringsplan er ein nødvendig føresetnad for å kunne ta ein avgjerd om investering for den fulle utviklinga av området.

2.3 Føresetnadar for planarbeidet

WP har i samsvar med gjeldande reguleringsplan søkt om planering av området markert som fase 1 i illustrasjonen under. Dette området må inkludrast i ein ny reguleringsplan og skal vurderast som ein del av eit nytt og større industriområde.

Det er eit mål om å utvikle fase 2 i årsskiftet 2024-2025. Realisering av fase 2 er vanskeleg utan ei reguleringsendring, då det inneber utfylling i sjøen og bygging av ny kai som ikkje er tilstrekkeleg avklart i gjeldande reguleringsplan. Industriutviklinga i fase 2 vil medføre ei betydeleg endring av dagens situasjon og krevje store investeringar. For å sikre gjennomføringa er det viktig med ein ny reguleringsplan som er rettsleg bindande.

Figur 2-1 Oversikt over tenkte fasar og utviklingstrinn for industriområdet på Dommersnes, basert på godkjent kommuneplan, vedteken 20.06.2017. Kjelde: Dommersnes AS (førespurnad) og www.vindafjord.kommune.no

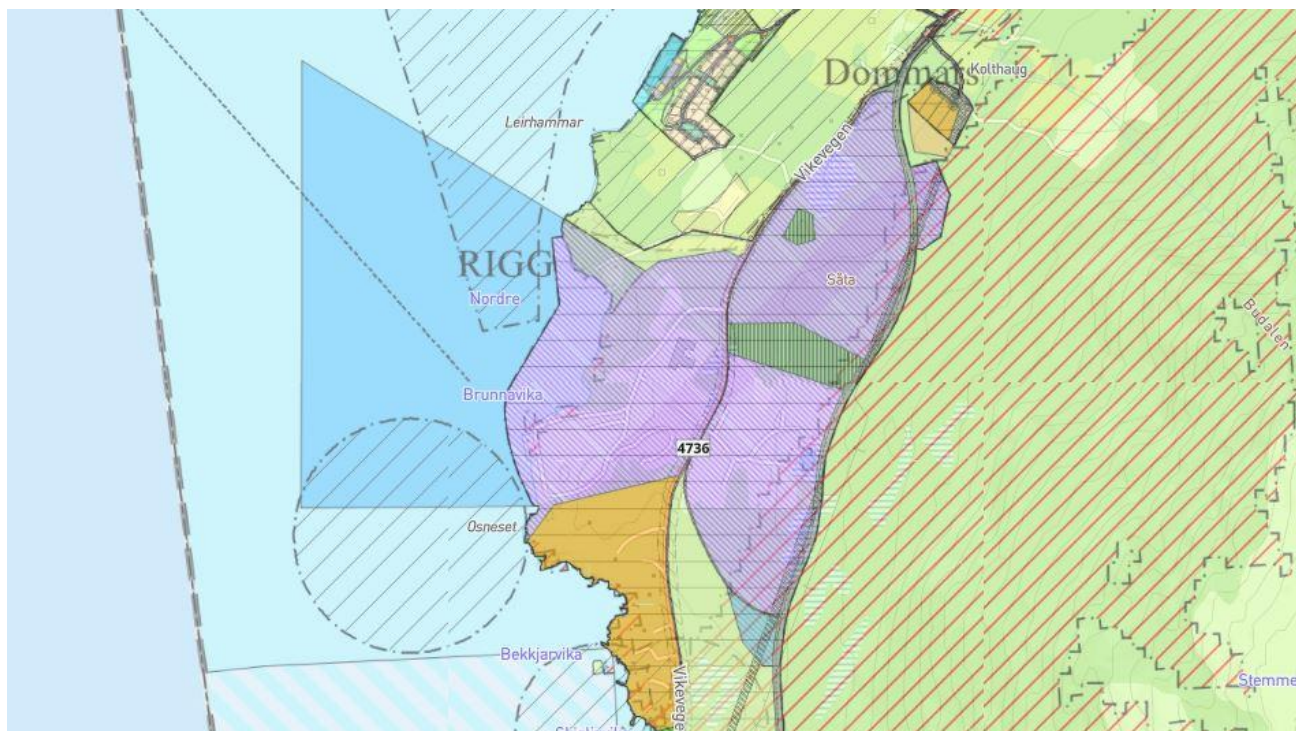
Ei realisering av fase 3 og utviklinga av heile det regulerte industriområdet vil krevje omlegging av fylkesvegen i tråd med gjeldande reguleringsplan. Vegtraseen i den noverande planen må vurderast på nytt

då regelverket er endra. Kommunen har starta ein prosess opp mot fylkeskommunen (som er vegeigar/vegmynde) om denne planavklaringa kan inkludrast i den same reguleringsplanen, eller om det skal handterast som ein eigen plan. Det er sterkt tilrådd å regulere dette i ein felles reguleringsplanprosess.

Den eksisterande høgspentlina, som vart bygd for nokre år sidan, vil påverke traseval.

Areal som kan inkludrast i planen (kjem tillegg for moglege omsynssoner) utgjer totalt rundt 1100 dekar. Det er omtrent 530 dekar på land som er regulert til næringsutvikling. Vindafjord kommune eig omtrent 200 dekar av dette området i dag, men utbyggingsselskapet WP står for utviklinga av området.

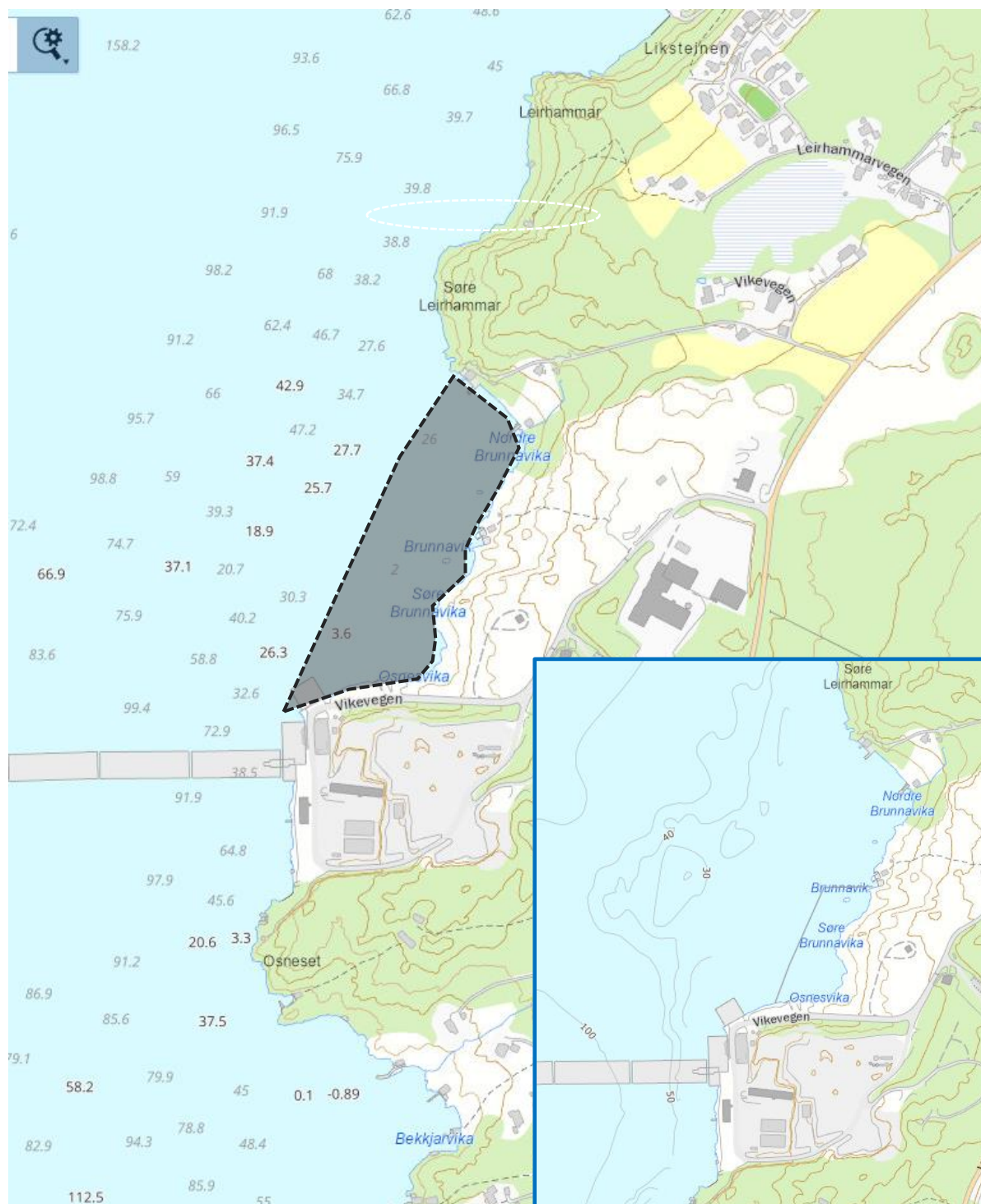
Produksjon av flytande havvindkonstruksjonar vil krevja større område på sjøen i tillegg til landarealet. Gjeldande reguleringsplan inkluderer ein del sjøareal, men det nye planområdet vil omfatte eit større sjøareal («riggområde i kommuneplanen») og vil dekke eit område som er større enn dagens planområde. Det er truleg også behov for ytterlegare areal mot kommunegrensa i vest.

Figur 2-2: Utsnitt av reguleringsplanen og kommuneplanen for Vindafjord 2017-2029 med sjøareal og kommunegrensa mot Sveio i vest (stipla linje). Kjelde: www.kommunekart.com

Dersom det skulle koma endringar før planforslaget blir sendt inn, vil dette bli varsla separat. Det vil bli utarbeidd ein plan som sikrar utbygging i fleire trinn/fasar og som vil omfatte både vertikalnivå på overflata og på sjøbotnen.

Eventuelle andre godkjenningar som er naudsynte etter plan- og bygningslova vil bli handsama seinare. Planarbeidet skal utgreiast i tråd med plan- og bygningslova, men det skal også takast omsyn til krav i veglova, forureiningslova, hamne- og farvasslova, og eventuelt energilova eller vassdragslova. Det skal også vurderast gjeldande forskrifter i planarbeidet.

Figur 2-3 Kart over dypner i sjøområdet utanfor Dommersnes, med et meir detaljert utsnitt over det grunne området som er aktuelt for utfylling. Kjelde: Kystinfo

2.4 Føremålet med planarbeidet

Føremålet med planarbeidet er å legge til rette for eit større nærings- og hamneområde til sjø gjennom berekraftig utnytting og ombruk av eksisterande industriområde. Primært er utviklinga knytt til offshore vind og etableringa av havvind i Nordsjøen. Planarbeidet skal avklare og sikre mogleg og ønskeleg industriutvikling i dei tre føreslåtte fasane ved oppdatering av reguleringsplanen basert på konsekvensutgreiing innafor aktuelle tema. I arbeidet vil mogelege byggetrinn for utfylling, omfang av kaianlegg og planering på ulike terrengnivå bli vurdert. Forprosjekt og seinare skisseprosjekt skal få fram mogelege løysingar, men ein vil måtte utvide og utvikle frå 200-500 mål ferdig industriareal. Skisseprosjektet må avklare rom for fleksible løysingar i dei ulike fasane.

Området skal og utgreiast for mogeleg sambruk med andre næringar og eventuell alternativ bruk av industriareala. I dette arbeidet skal sirkulære løysingar med tanke på energi, produktinnsats og innovasjon verte tema.

Havvindsatsinga krev større sjøareal og planen skal avklara og avgrense behov for sjøareal til blant anna samanstilling og lagring av installasjonar.

Utvikling av 500 mål med nytt industriareal krev omlegging av fylkesvegen. Planen skal avklare tilkomst frå fylkesvegen og løysingar for eksisterande veger og kommunaltekniske anlegg.

Planarbeidet skal vurdere verknadar for natur, landbruk, friluftsliv, landskap og miljø inkludert støypåverknad av omgjevnadene. Arbeidet skal vidare avklare løysingar og føresetnadar for kraft- og vassstilføring for etablering av industriverksemda med offshore vindkraftanlegg.

Planarbeidet skal gjennom gode medverknadsprosessar sikre innsikt og samhandling med lokalsamfunnet og det vil bli vurdert ringverknadar for lokalsamfunnet.

3 Kunnskapsgrunnlag

3.1 Krav til utredning

Omregulering og etablering av nytt industriområde ved Vikebygd er konsekvensutredningspliktig iht. KU-forskriften. Konsekvensutredningen skal oppfylle kravene i kap. 5 *Virkninger for miljø og samfunn* i KU-forskriften. Det henvises videre til vedlegg om planinitiativet for videre omtalelse av dette.

3.2 Metode for utredning av klima- og miljøtemaer

Konsekvensutredningen for naturmangfold på land gjennomføres i henhold til metoden beskrevet i Miljødirektoratets veileder «*Konsekvensutredninger for klima og miljø M-1941*» (Miljødirektoratet, 2023) med tilpasninger til prosjektets størrelse og omfang.

Metoden for vurdering av fagtema naturmangfold på land er delt inn i følgende steg:

- Utredningsområdet deles inn i delområder
- Vurdering av verdi i hvert delområde
- Vurdere påvirkning for hvert delområde
- Vurdere konsekvensgrad for hvert delområde og samlet konsekvens for hvert alternativ

Med **verdi** menes en vurdering av hvor stor betydning et område har for et fagtema. Med **påvirkning** menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak. Påvirkningen av alternativet for utbygging av nytt industriområde vurderes opp mot referansealternativet, eller nullalternativet. **Konsekvensgrad** kommer fram ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i figur 3-2. Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område. Til slutt gis en samlet konsekvens for fagtemaet.

I tillegg til vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens, skal det også vurderes hvilke skadereduserende tiltak man kan gjøre for å dempe negative virkninger av tiltaket. Det gjøres også en vurdering av samlet belastning.

3.3 Metode for utredning av fagtema naturmangfold på land

Metodikken for utredning av fagtema naturmangfold på land er presentert på denne nettsiden:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/naturmangfold/vurdere-konsekvens-for-naturmangfold/>.

3.3.1 Inndeling i delområder

Utredningsområdet deles inn i mindre, enhetlige delområder, basert på registreringskategoriene listet under. Enhetlige områder er områder som henger naturlig sammen, og som samlet sett har en viktig funksjon. Hvert enkelt delområde er gjenstand for å vurdere verdi, påvirkning og konsekvens.

Registreringskategoriene for tema naturmangfold på land går fram av Miljødirektoratets veileder M-1941, se tabell 3-1.

Tabell 3-1. Registreringskategorier for tema naturmangfold på land

Registreringskategori	Relevant	Forklaring
Verneområder, inkludert utvalgte naturtyper	x	Det finnes utvalgte naturtyper, men ikke verneområder i nærhet til det planlagte tiltaket.
Naturtyper	x	Flere registrerte naturtyper i planområdet
Arter med økologiske funksjonsområder	x	Flere arter som er representert på Norsk rødliste for arter finnes i planområdet.
Landskapsøkologiske sammenhenger	-	Det er ikke registrert landskapsøkologiske sammenhenger i planområdet.
Geologisk mangfold	-	Ingen relevante registreringer eller observasjoner i planområdet.

3.3.2 Vurdering av verdi

Hvert delområde gis en verdi som vurderes etter verdikriterier gitt i Miljødirektoratets veileder, se tabell 3-2 og tabell 3-3. I verdivurderingen benyttes en fem-trinns skala fra ubetydelig til svært stor. For å tydeliggjøre hvor et delområde er plassert på skalaen, er det benyttet minustegn dersom et delområde ligger i den nedre delen av en verdikategori, og plustegn dersom det ligger i den høye delen av en verdikategori. Eksempelvis betyr «Middels +» at et delområde er gitt middels verdi, men at det ligger i den øvre delen av skalaen og nærmer seg stor verdi.

Tabell 3-2. Verdikriterier for fagtema naturmangfold på land (M-1941).

Verdikriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Vern og områder med båndlegging					Verdensarv Områder vernet etter naturmangfoldloven Foreslåtte verneområder Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven § 52
Naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks		Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med svært lav lokalitetskvalitet Nær truede naturtyper (NT) med svært lav lokalitetskvalitet Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med svært lav lokalitetskvalitet	Kritisk truede (CR) svært lav lokalitetskvalitet Sterkt truede (EN) svært lav lokalitetskvalitet Sårbare naturtyper (VU) svært lav lokalitetskvalitet Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med lav lokalitetskvalitet Nær truede naturtyper (NT) med lav og moderat	Kritisk truede (CR) Lav lokalitetskvalitet Sterkt truede (EN) lav eller moderat lokalitetskvalitet Sårbare naturtyper (VU) lav, moderat eller høy lokalitetskvalitet Naturtyper med sentral økosystemfunksjon moderat og høy lokalitetskvalitet Nær truede naturtyper (NT) med høy og svært høy lokalitetskvalitet Spesielt dårlig kartlagte naturtyper høy og	Kritisk truede (CR) moderat, høy eller svært høy lokalitetskvalitet Sterkt truede (EN) høy eller svært høy lokalitetskvalitet Sårbare naturtyper (VU) svært høy lokalitetskvalitet Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og svært høy lokalitetskvalitet

			lokalitets- kvalitet	svært høy lokalitetskvalitet	
			Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med lav og moderat lokalitets- kvalitet		
Naturtyper etter HB13 og HB19		C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13	Nær truede naturtyper (NT) med B- og C- verdi	Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med C- verdi	Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med A- og B-verdi
		C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB19	B-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13 B-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB19 som ikke er av vesentlig regional verdi (konkret vurdering nødvendig)	Sårbare naturtyper (VU) med B- og C- verdi A-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13, inkl. nær truede naturtyper (NT) A og B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN- HB19, inkludert A- lokalitet av nær truede naturtyper (NT)	Sårbare naturtyper (VU) med A-verdi
Arter med økologiske funksjons- områder		Alminnelige og vidt utbrede arter og deres funksjons- områder	Nær trua (NT) arter og deres funksjons- område	Sårbare (VU) arter og deres funksjonsområde	Fredede arter og deres funksjons- område
		Anadrom fisk: Vassdrag med sporadisk forekomst av anadrom fisk (ikke stede- gen bestand)	Fastsatte bygdenære områder som grenser til viktige funksjons- områder for villrein	Spesielt hensynskrevende arter og deres funksjonsområde Fastsatte randområder til de nasjonale villrein- områdene	Prioriterte arter (med eventuelt forskriftsfestet funksjonsområde) Sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR) arter og deres funksjonsområde
		Innlandsfisk: Små bestander uten spesielle verdier	Anadrom fisk: Laks/sjørret: Vassdrag med små bestander	Anadrom fisk: Laks/sjørret: vassdrag med	Nasjonale villreinområder

		Naturlig lite egnede forhold i innsjø/elv for fisk	Sjørøye: Mindre bestand Middels potensial for smoltproduksjon Innlandsfisk: Vassdrag med fiskebestander av regional/ lokal verdi	middels store bestander Sjørøye: Livskraftig bestand Godt potensial for smoltproduksjon Innlandsfisk: Langtvandrende bestand av harr, ørret og sik Vassdrag (potensielt) høyproduktive for ørret, røye eller sik Andre storørretbest. Vassdrag med stor andel storvokst ørret	Lokaliteter med relikv lakse Anadrom fisk: Nasjonale laksevassdrag Andre spesielt verdifulle laksevassdrag (f.eks. storvokst laks) Sjørøret: stor bestand Sjørøye: Rent elvelevende best. Stort potensial for smoltproduksjon Innlandsfisk: Spesielt verdifulle storørretbestander
Landskaps-økologiske sammenhenger		Naturområder og naturstrukturer som binder sammen funksjonsområder for vanlig forekommende arter	Lokalt viktige vilt- og fugletekk Delvis intakte naturområder og naturstrukturer som er trekk-, vandrings- og forflytningskorridorer for a) et høyt antall arter eller b) for definerte grupper av arter (eks: amfibier, pollinatorer) Naturområder og naturstrukturer som bidrar til å binde sammen nøkkelområder for økologiske prosesser i økosystemene	Regionalt/nasjonalt viktige områder for vilt- og fugletekk Intakte sammenhenger mellom eller i tilknytning til større naturområder som har en viktig funksjon som forflytnings- og spredningskorridor for arter Områder som bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi Lengre elvestrekninger med langt-vandrende fiskebestander.	Særlig store og nasjonalt/ internasjonalt viktige trekkruiter.

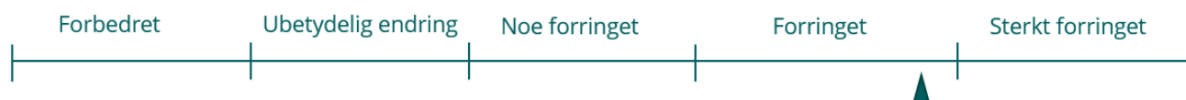
Geotoper (land-former)	Landformer med diffus utforming/ sterkt redusert tilstand	Nær truede landformer med tydelig til middels tydelig utforming og god til noe redusert tilstand Sårbare objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand	Nær truede landformer med meget tydelig utforming og meget god tilstand Sårbare landformer med tydelig utforming og god tilstand, truede landformer med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand	Sårbare landformer med meget tydelig utforming og meget god tilstand, truede objekter med tydelig utforming og god tilstand	Truede og kritisk truede objekter og/eller forvaltnings-prioriterte, meget tydelig utforming/ store systemer, meget god tilstand
Geologisk arv/geosteder		Geosted som enten har forringet kvalitet eller lav representativitet, men kan likevel være av betydning for lokal geologisk forståelse Lite tydelig og svakt forklarende geosted, men som likevel er relevant for kjennskap til lokal geologi	Geosted som enten har forringet kvalitet eller lav representativitet, men kan likevel være av betydning for lokal geologisk forståelse Lite tydelig og svakt forklarende geosted, men som likevel er relevant for kjennskap til lokal geologi	Godt bevart, vitenskapelig kjent geosted som gir/har gitt bidrag til å øke forståelsen av geologiske prosesser og sammenhenger, representativt for Norges geologiske oppbygging Tydelig og lesbart geosted som bidrar til å øke forståelsen av en geologisk prosess eller Norges geologiske oppbygging, og er relevant for læringsmål eller pensum	Meget godt bevart, vitenskapelig velkjent geosted som gir/har gitt betydelige bidrag til geologi som vitenskap eller global geologisk forståelse, og er representativ for betydningsfulle og fundamentale prosesser og sammenhenger Svært tydelig og lesbart geosted som bidrar til god forståelse av en global geologisk prosess eller sammenheng, og er svært relevant for læringsmål eller pensum

Tabell 3-3. Verdiskala for fagtema naturmangfold på land

Verdiskala	Forklaring
Svært stor verdi	Svært stor verdi er i hovedsak benyttet for naturmangfold som er vernet etter norsk lov, eller som har nasjonal eller internasjonal betydning. Naturmangfold med svært stor verdi inngår i innsigelsesrundskriv T-2/16.
Stor verdi	Stor verdi er benyttet for naturmangfold som har nasjonal eller vesentlig regional interesse. Naturmangfold med stor verdi inngår i innsigelsesrundskriv T-2/16.
Middels verdi	Middels verdi er benyttet for naturmangfold som har regional interesse. Dette er natur som er viktig for naturmangfoldet i et fylke eller en region.
Noe verdi	Noe verdi er benyttet for områder hvor det ikke er påvist spesielle naturverdier, men som har betydning for naturmangfoldet. Dette er «hverdagsnatur» med en representativ flora/ fauna for regionen, de "ordinære" skogsområdene uten viktige naturtyper og med funksjon for arter uten spesiell forvaltningsinteresse. Urbane naturområder, som plener, hekker, parker uten spesielle naturverdier inngår også i denne kategorien.
Uten betydning for KU	Ubetydelig verdi er benyttet for områder som har svært liten eller ingen betydning for naturmangfoldet. Det kan gjelde nedbygde områder, fulldyrka mark, tett plantasjeskog og areal med dominans av fremmede arter.

3.3.3 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer det aktuelle tiltaket vil medføre i et delområde. Vurdering av påvirkning er foretatt for alle de verdivurderte delområdene. Skalaen for påvirkning er glidende og går fra sterkt forringet til forbedret, se figur 3-1.

Figur 3-1. Skyvelinjal brukes for å vurdere påvirkningsgrad innenfor påvirkningskategoriene.

Veileder for vurdering av påvirkningen av delområder for fagtema naturmangfold på land går fram av tabell 3-4. Vurderingene gjelder det ferdige tiltaket. Inngrep i anleggsfasen inngår kun dersom påvirkningen gir varige endringer.

Tabell 3-4. Veiledning for vurdering av påvirkning på fagtema naturmangfold på land (M-1941).

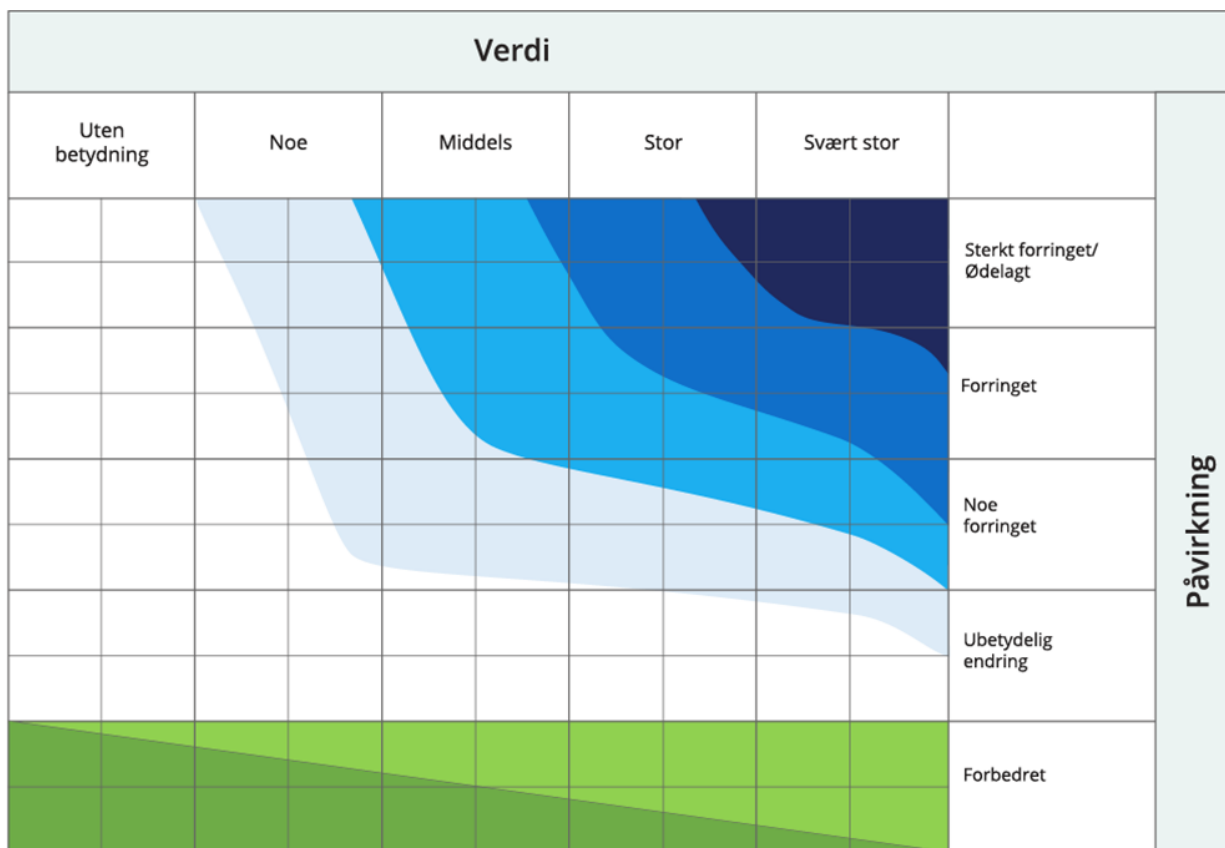
Registrerings-kategori	Forbedret	Ubetydelig	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Vernet natur	Bedrer tilstanden ved at området blir restaurert mot en opprinnelig naturtilstand.	Ingen eller uvesentlig virkning.	Noe påvirkning (som aktivitet, forurensning og kant-effekter). Ikke direkte arealinngrep.	Mindre påvirkning (som aktivitet, forurensning og kanteffekter) som berører liten del. Ikke er i strid med verneformålet.	Direkte inngrep i verneområdet. I strid med verneformålet.
Naturtyper	Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur.	Ingen eller uvesentlig virkning.	Direkte arealinngrep på mindre enn 20% av en mindre viktig del av lokaliteten. Liten forringelse av restareal. Svekker naturtypens utbredelse/ tilstand lokalt/ regionalt, ev. bidrar i noen grad til å svekke muligheten for å nå natur-mangfold-lovens forvaltningsmål for naturtyper.	Direkte arealinngrep i 20-50 % av en mindre viktig del av lokaliteten. Noe forringelse (som aktivitet, forurensning og kanteffekter) av restareal. Svekker naturtypens utbredelse/tilstand regionalt/ nasjonalt, ev. kan svekke muligheten til å nå forvaltningsmålet for naturtypen.	Direkte arealinngrep i den viktigste delen av lokaliteten. Direkte areal-inngrep i mer enn 50 % av lokaliteten. Direkte areal-inngrep i 20-50 % av en mindre viktig del av lokaliteten, men restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner. Svekker naturtypens utbredelse/tilstand nasjonalt/ internasjonalt, ev. svekker med sikkerhet muligheten til å nå forvaltningsmålet for naturtypen.

Arter med funksjons-områder	Gjenoppretter eller skaper nye trekk/vandrings-muligheter mellom leveområder/ biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Ingen eller uvesentlig virkning.	Splitter sammenhenger/ reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/ vandrings-mulighet og flere alternative trekk finnes. Svekker artens bestand lokalt/ regionalt, ev. bidrar i noen grad til å svekke muligheten for å nå natur-mangfoldlovens forvaltningsmål for arter.	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/ vandrings-mulighet, eventuelt blokkerer trekk/ vandringsmulighet der alternativer finnes. Svekker artens bestand regionalt/ nasjonalt, ev. kan svekke muligheten for å nå natur-mangfoldlovens forvaltningsmål for arter.	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer. Svekker artens bestand nasjonalt/ internasjonalt, ev. svekke muligheten for å nå natur-mangfoldlovens forvaltningsmål for arter.
Landskaps-økologiske sammen-henger	Gjenoppretter eller skaper nye trekk/ vandrings-muligheter mellom leveområder/ biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Ingen eller uvesentlig virkning	Splitter sammenhenger/ reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/ vandrings-mulighet og flere alternative trekk finnes.	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/ vandrings-mulighet, eventuelt blokkerer trekk/ vandrings-mulighet der alternativer finnes.	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer.

3.3.4 Vurdering av konsekvens

3.3.4.1 Konsekvensgrad for hvert delområde

Konsekvensgrad vurderes ved å sammenholde det enkelte delområdets verdi med tiltakets påvirkning på dette delområdet. Til vurderingen benyttes en konsekvensvifte. Konsekvensgraden for delområdene vurderes på en skala fra 4 minus til 4 pluss, se matrisen i figur 3-2. I denne matrisen utgjør verdiskalaen x-aksen, og påvirkningsskalaen y-aksen. Veiledning for konsekvensvurdering av delområder fremgår av tabell 3-5.

Figur 3-2. Konsekvensvifte. Plassering i konsekvensvifta kan ikke endres basert på faglig skjønn.

Tabell 3-5. Forklaring på fargene i konsekvensvifta for delområder.

Skala	Forklaring
Svært alvorlig konsekvens ----	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
Alvorlig konsekvens ---	Alvorlig konsekvensgrad for delområdet.
Betydelig konsekvens --	Betydelig konsekvensgrad for delområdet.
Noe konsekvens -	Noe konsekvensgrad for delområdet.
Ubetydelig konsekvens 0	Ingen eller ubetydelig konsekvensgrad for delområdet.
Noe/betydelig positiv konsekvens + / ++	Forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
Stor/svært stor positiv konsekvens +++ / ++++	Stor forbedring (+++) eller svært stor forbedring (++++). Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

3.3.4.2 Vurdering av konsekvens for hvert alternativ

Resultatene fra konsekvensvurderingene for hvert delområde i kap. 3.3.4.1, brukes til en samlet vurdering av konsekvensgrad for hvert alternativ. Delområdenes konsekvensgrader oppsummeres i tabell, og samlet konsekvensgrad for alternativet angis. Den samlede konsekvensgraden er begrunnet tekstlig, slik at det kommer tydelig frem hva som ligger til grunn for vurderingen. Vurdering av samlet belastning skal inkluderes i den samlede vurderingen. Vurdering av konsekvens inkluderer ikke avbøtende tiltak som en del av vurderingen.

Tabell 3-6 gir kriterier for fastsetting av konsekvensgrad for hvert alternativ.

Tabell 3-6. Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for naturmangfold på land

Konsekvens	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Kritisk negativ konsekvens betyr at gjennomføring av alternativet medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt eller internasjonalt viktig naturmangfold. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi, eller der den samlede belastningen er svært stor. - Flere delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus). - Svært stor samlet belastning.
Svært stor negativ konsekvens	Svært stor negativ betyr at gjennomføring av alternativet medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig naturmangfold. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi, eller der det er stor samlet belastning. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). - Ett eller flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus). - Stor samlet belastning.
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for naturmangfoldet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig (2 minus). - Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus). - Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig. - Bidrar til økt samlet belastning.
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører betydelig konsekvens for naturmangfoldet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad betydelig (2 minus). - Flere delområder kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus). - Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for naturmangfoldet innenfor influensområdet. Lite konflikt med naturmangfold innenfor influensområdet. - Delområder har lave konsekvensgrader. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). - Et par delområder kan ha konsekvensgrad betydelig (2 minus). - Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus).
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket/alternativet vil ikke medføre vesentlige endringer for naturmangfoldet i 0-alternativet. - Overvekt av delområder med ubetydelig konsekvensgrad (0). - Ett delområde kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller betydelig (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller betydelig verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for naturmangfoldet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss). - Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad. - Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Benyttes i delområder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for naturmangfoldet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med svært stor miljøforbedring (4 pluss). - Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. - Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3.4 Kunnskapsinnhenting

3.4.1 *Eksisterende kunnskap*

Området har ikke tidligere blitt kartlagt for naturtyper og det foreligger heller ikke opplysninger om mer systematisk kartlegging av andre arter. Det finnes få relevante eksisterende registreringer av naturverdier i området og de få registreringene som finnes, er i stor grad knyttet til fugl. Naturområdene i planområdet brukes hyppig til tur- og friluftsmål, og det kan tenkes at relevant informasjon om naturverdier finnes hos brukerne av området. I forbindelse med planarbeidet av dette tiltaket, har det dukket opp flere henvendelser som uttaler seg om naturmangfold i planområdet. Uttalelsene vedrørende naturmangfold er i stor grad knyttet til fugleobservasjoner og annet vilt. Det er også kommunisert med lokale interesser i felt som kunne fortelle om mye vilt i planområdet, øst for fylkesvegen. Samtlige uttalelser har blitt tatt hensyn til under utarbeidelse av denne rapporten, og har vært med på å danne kunnskapsgrunnlaget.

Det er tatt kontakt med Statsforvalteren i Rogaland angående innsyn i sensitive artsdata, men det forelå ingen relevante registreringer.

3.4.2 *Supplerende feltarbeid*

Det ble utført supplerende feltarbeid av naturforvalter september 2023 og i mai 2024. Formålet med feltarbeidet i 2023 var å kartlegge området for naturverdier som ikke kom frem i allerede tilgjengelig informasjon. Dette innebar kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper etter NiN, kartlegging av forvaltningsrelevante arter inkludert deres funksjonsområder og eventuelle andre økologiske funksjonsområder.

Formålet med kartleggingen som ble gjennomført i mai 2024, var å supplere kunnskapsgrunnlaget med egne fugle- og viltundersøkelser. I tillegg ble det hele planområdet annengangs feltundersøkt for forvaltningsrelevante arter, da dette var en annen del av vekstsesongen enn kartleggingen i 2023.

Kartlegging av fugl ble utført rundt to habitater; eksisterende kaiområde (ett observasjonsområde) og i naturområdene på østsiden av fylkesveien (to observasjonsområder). Hver kartleggingsperiode varte i to timer og ble utført kveld – morgen – kveld, 6. og 7. mai 2024.

4 Områdebeskrivelse og verdivurdering

4.1 Områdebeskrivelse

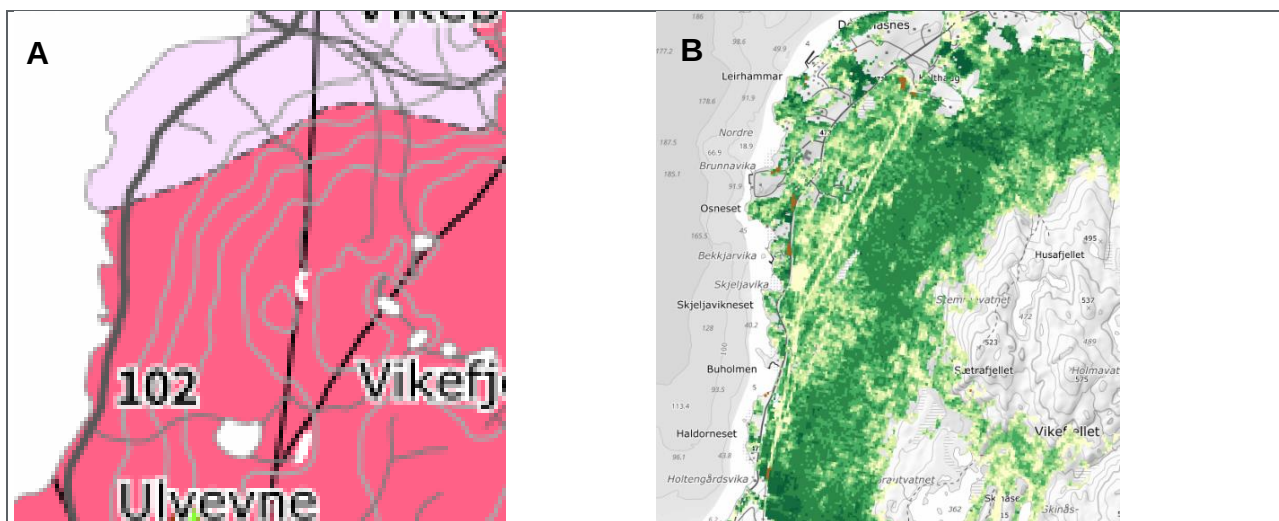
Dommernes ligger vest i Vindafjord kommune i Rogaland fylke, ved tettstedet Vikebygd. Området ligger klimatisk i den klart oseaniske seksjonen og i den boreonemorale vegetasjonssonen. Det milde klimaet kan gi opphav til edelløvtrær og annen varmekjær vegetasjon, spesielt i sør-vendte skråninger. Hovedbergarten i området er migmatitt, som er en surere bergart og gir opphav til et noe fattig preg på vegetasjonen.

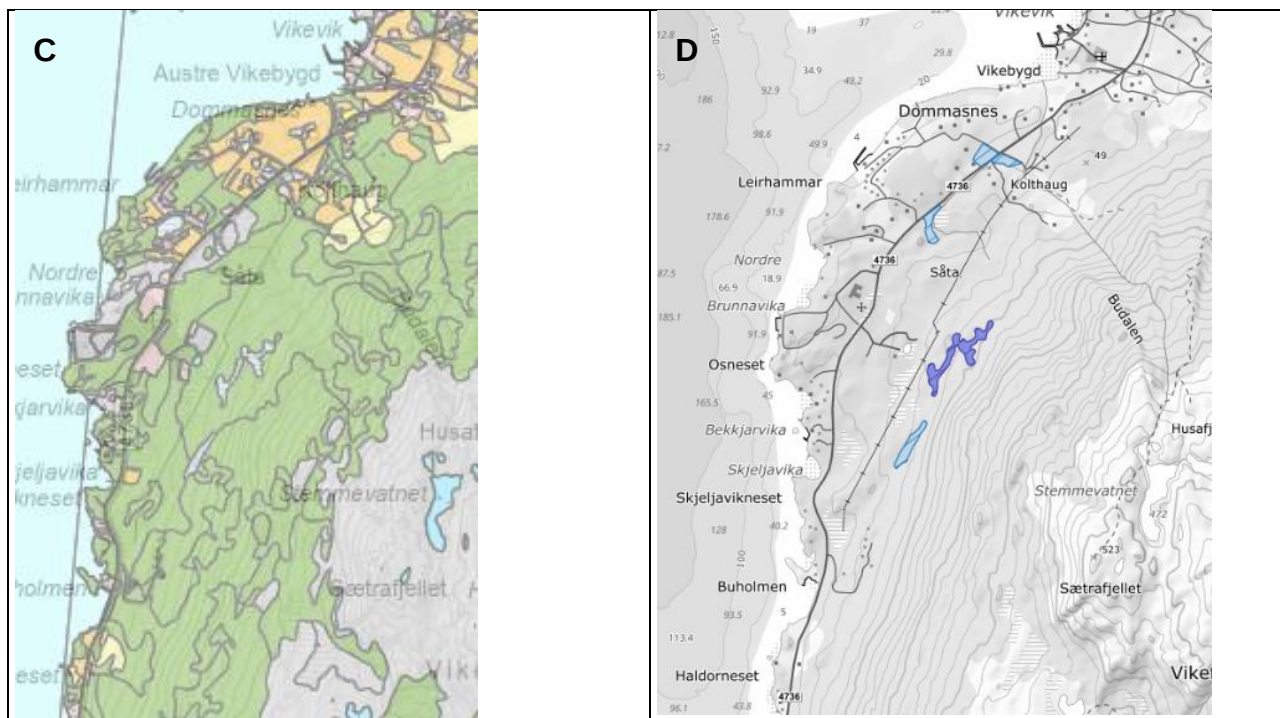
Innenfor varslingsgrensen til planområdet og dermed området som ble befart, er det innslag av ulik natur og menneskelige strukturer. Hele den midtre delen av det avgrensede området er i hovedsak bebygd. Bebyggelsen består av brakkerigger, industribygninger og kaianlegg med tilhørende lagringsplasser. FV4736 går nord-sør, og deler planområdet i to. Videre er det også en del hyttebebyggelse vest for FV4736. Nord og sør på østsiden av fylkesveien består av noe mer uberørt natur, foruten en kraftlinje som går gjennom området.

Innenfor planområdet går det flere fuktsig og bekker ned mot sjøen i vest. Dette fører til at det i hellende partier oppleves som ganske fuktig uten at det er dekkende torvdannelse. I flattere partier forekommer det myrer av ulik størrelse. På de fuktigste stedene går mykmatten til myra flekkvis over i åpent vann, men det er ingen større åpne vann innenfor planområdet. Den ene myra som er registrert i databasen til Norsk institutt for bioøkonomi er registrert som en middels omdannet grunn myr. Der det er skog og tresatt, dominerer i stor grad furu, men det forekommer også andre trearter som bjørk, gran, osp, og gråor.

Sonen ut mot kysten består i stor grad av berg og svaberg som møter sjø, og det blir relativt brått dypt. Den etablerte kaia som ligger i planområdet, er en dypvannskai som er beregnet på større skip. Det er ingen umiddelbare holmer eller skjær utenfor land i planområdet.

Tabell 4-1. Tabell viser informasjon om forhold i planområdet. A: Hovedberggrunnskart, B: Tresjiktdeknning, C: Arealressurskart (AR-5), D: Myrinformasjonskart. Kartutsnittene er hentet fra Norges geologiske undersøkelses ngu.no, Miljødirektoratets naturbase.no og NIBIOs kilden.nibio.no.

4.2 Verdivurdering

4.2.1 Naturtyper

Det ble registrert seks lokaliteter med naturtypen kystlynghei i planområdet. Samtlige av lokalitetene bærer preg av å være like i artssammensetning og økologi. De er alle innenfor det som klassifiserer til å være i fuktig mark og har arter som tilsier et intermediert kalknivå. I tillegg er alle lokalitetene preget av at de ikke lenger skjottes og beitesporene i området tyder på at beiting er begrenset til hjort. Det er det noe ulikt mellom lokalitetene hvor langt de har kommet i gjenvekstfasen, som følge av opphørt skjøtsel og beiting. Dette gjør at kystlyngheia har dårlig tilstand. Lokalitetene avgrenses av skogpartier, myrer og menneskeskapte elementer. Videre befinner alle de utfigurerte naturtypene på østsiden av den eksisterende fylkesveien.

Kystlynghei er vurdert som sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for naturtyper. I tillegg er kystlynghei en utvalgt naturtype og mottar gjennom dette, et ekstra vern samt politisk oppmerksomhet. Utvalgte naturtyper er beskyttet gjennom egen forskrift. Omtalelsen av kystlynghei i forskriften ble senest revidert i 2023 hvor lokaliteter til og med lokalitetskvalitet «lav», skal inkluderes. Bakgrunnen for nedgangen i naturtypens areal er hovedsakelig forbundet med fare for gjengroing, spesielt opphør av hevd som brenning og beite, men også raskere gjenvekst som resultat av varmere klima og økt nitrogentilskudd. I tillegg er naturtypen truet av nedbygging i utbredelsesområdet. Kystlynghei er en relativ vanlig naturtype i denne delen av Rogaland, og den høye verdien gjenspeiles i bruk av metode (M-1941) og forankring i forskrift.

Artene som dominerer feltsjiktet er klokkeling, pors, blåtopp, røsslyng, bjørnekam og storbjørneskjegg. Stedvis forekommer det også rome og heiblåfjær. Det forekommer en del eier i busksjiktet, og av trær er det dominans av furu med noe innslag av bjørk. På de tørrere partiene dominerer røsslyng og tyttebær.

Ifølge Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger får samtlige lokaliteter av naturtypen «svært stor» verdi.

Tabell 4-2. Tabell viser registrerte naturtyper i planområdet med tilhørende KU-verdi

ID.	Naturtype	Status	Tilstand	Naturmangfold	Lokalitets-kvalitet	Størrelse (m2)	KU-verdi
N01	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Dårlig	Lite	Lav	4214	Svært stor
N02	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Moderat	Lite	Lav	3821	Svært stor
N03	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Dårlig	Lite	Lav	1990	Svært stor
N04	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Moderat	Lite	Lav	39998	Svært stor
N05	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Moderat	Lite	Lav	8319	Svært stor
N06	Kystlynghei	Utvalgt og Truet naturtype (EN)	Moderat	Lite	Lav	5560	Svært stor

Figur 4-1 Bildet viser eksempel på naturtypen kystlynghei i delområde N04

4.2.2 Økologiske funksjonsområder for arter

Det ble registrert fem økologiske funksjonsområder, hvor tre er myrer i den nord-østlige delen av planområdet, en er lynghei i den vestlige delen og en er valgt ut som funksjonsområde for kystbunden fugl. Myrene er valgt ut som økologiske funksjonsområder for vanlige arter da de forekommer i en større helhetlig landskapsmosaikk opp mot mindre berørte naturområder. Disse myrene er lite berørt av grøfting. ØFA-1 er noe påvirket av hindring av vannavrenning gjennom at området begrenses mot fylkesveien. Videre går Stemmevannsbekken, med anadrome fisk, direkte gjennom ØFA-1. Det ble i 2020 gjennomført en kartlegging i Stemmevannsbekken av vandringsområder for sjøørret (Rådgivende biologer, 2020). Under kartleggingen ble det fanget flere ørret og en ål (EN). ØFA-2 og ØFA-3 ligger også i tilknytning til samme bekk og dermed er alle myrene med på å sikre god vannkvalitet og næringsforhold for disse artene.

Området med den nært truede arten purpurlyng er vurdert som et økologisk funksjonsområde for en nært truet art (ØFA-4). Det ble observert få individer av arten, men habitatet er velegnet for arten og det er potensiale for flere observasjoner.

ØFA-5 er valgt ut som et økologisk funksjonsområde for kystbunden fugl, da det er forekomst av rødlistede fuglearter som muligens hekker i området. Aktuelle arter og kartfesting av disse er nærmere omtalt i eget kapittel for fugl, se kap. 4.2.3.

Tabell 4-3. Tabellen viser registrerte økologiske funksjonsområder for arter med tilhørende KU-verdi i henhold til Miljødirektoratets håndbok for konsekvensutredninger.

ID.	Type	Beskrivelse	Størrelse (m2)	KU-verdi
ØFA-1	Myr og bekkedrag	Området er vurdert som økologisk funksjonsområde for vanlige arter, deriblant sjøørret som har vandringsvei gjennom myra. Myra er en del av et nettverk av myrer i området som er lite berørt av menneskelige inngrep. Med bakgrunn i at ål er observert i bekken, får delområdet en stor verdi.		Stor
ØFA-2	Myr	Området er vurdert som økologisk funksjonsområde for vanlige arter. Myra er en del av et kystnært nettverk av myr som vanlige arter har som funksjonsområde. Dette tilsier at delområdet får noe verdi.		Noe
ØFA-3	Myr	Området er vurdert som økologisk funksjonsområde for vanlige arter. Myra er en del av et kystnært nettverk av myr som vanlige arter har som funksjonsområde. Likt som for ØFA-2 får delområdet noe verdi.		Noe
ØFA-4	Lynghei	Området er utvalgt som økologisk funksjonsområde for den nært truede arten purpurlyng. Under befarig ble det gjort et fåtall observasjoner av arten, men det er mulig at flere individer hadde blitt observert tidligere i vekstsesongen. Funn av rødlistearten i riktig habitat gir delområdet en middels verdi.		Middels
ØFA-5	Kyst	Delområdet er valgt ut som et økologisk funksjonsområde for kystbunden sjøfugl. Det er noe sannsynlig at rødlistede fuglearter hekker i dette området. Det økologiske funksjonsområdet strekker seg utenfor planavgrensningen. Da delområdet er en liten del av et større funksjonsområde for rødlistede arter tilsier dette en middels verdi.		Middels

Figur 4-2. Bildet viser myra ved ØFA-1.

4.2.3 Fugl

Under kartlegging av fugl, ble det registrert 25 ulike arter. Det ble gjort undersøkelser av fugl ved kaiområdet og i skogsområdene øst for fylkesveien. Tabellene i tabell 4-4a og b viser art, rødlistestatus og maksimum antall observert i hver befaringsperiode.

4.2.3.1 Kaianlegg

Kystlinja ved kaiområdet består for det meste av berg som går ned mot sjø. Det er relativt brått dypt fra strandkanten, og det anses ikke at denne delen av kysten blir mye brukt av vadende fugl. Av vadere ble det observert tjeld (NT) på en av utstikkerne lengst nord i planområdet, med usikker aktivitetsbestemmelse mot mulig reproduksjon. Dette fordi det ble observert et par i passende habitat på riktig tid, men uten tydelig tegn på reproduksjon.

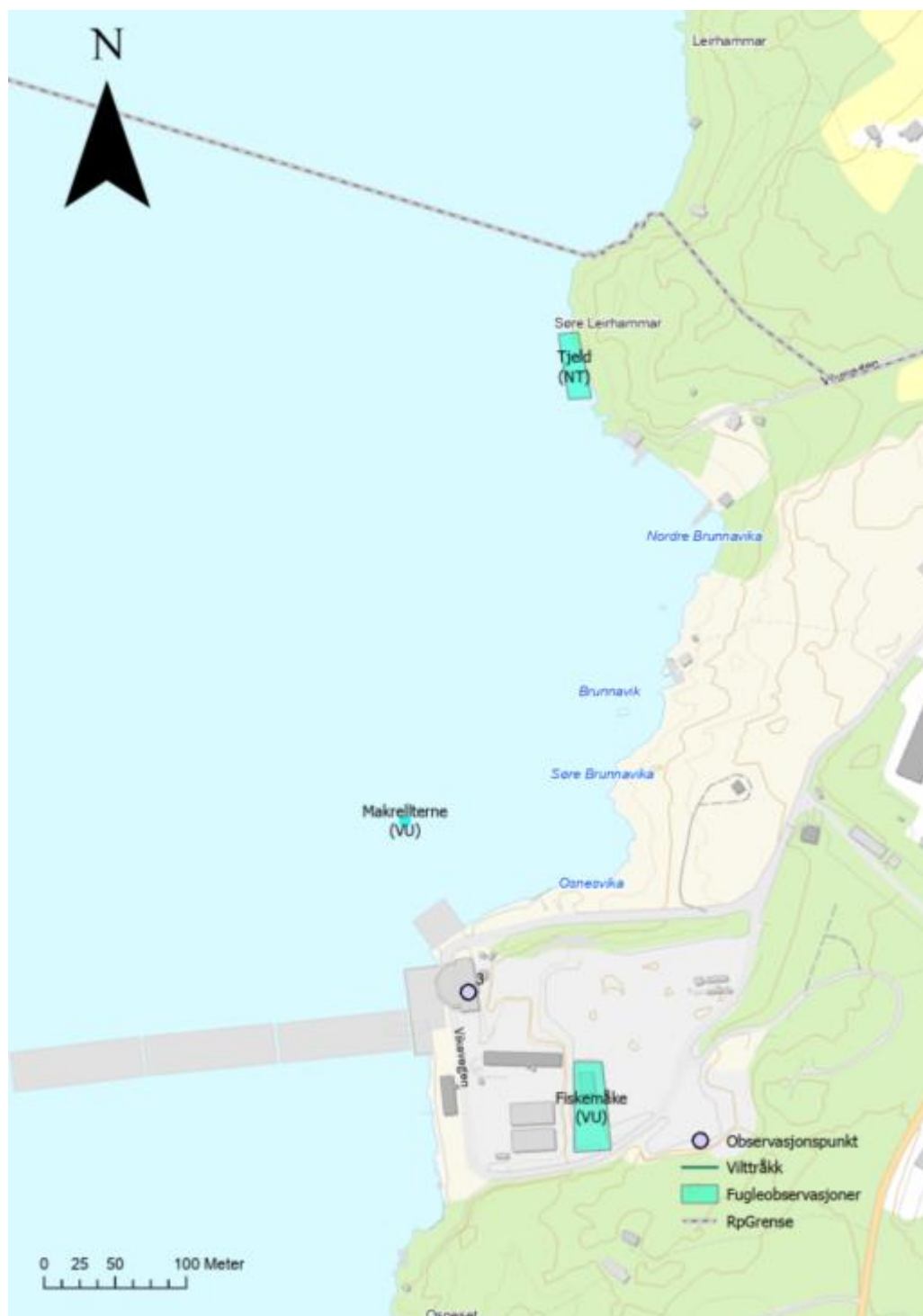
Det ble også registrert mulig reproduksjon av makrellterne (EN), da det ble observert kurtise. Kurtisen foregikk på en merkestang like utenfor kaianlegget. Det er usikkert hvorvidt en eventuell hekkeplass befinner seg innenfor avgrensingen til planområdet, da sannsynlig habitat ikke ble observert under kartlegging.

En sannsynlig passende hekkelokalitet for måkefugl ble observert i bakre kant av det bebyggede kaiområdet. Fiskemåkene (VU) som ble observert viste noe tegn til habitatforsvar i dette området uten at det ble påvist reir eller sikker reproduksjon. Da bakre del av kaiområdet er i plan med parkeringsplass, kan det by på utfordringer for fiskemåke med tanke på reproduksjonssuksess.

Rødlistede fuglearter med mulig reproduserende aktivitet, er markert i figur 4-4.

Figur 4-3. Foto viser utsnitt fra observasjonspunkt ved kaia, mot nord i planområdet. Legg merke til dybde markøren i forkant hvor det ble observert kurtisering av makrellterne.

Figur 4-4. Figur viser observasjonspunkt (3) ved kaiområdet og observasjon av mulig reproduserende rødlistede arter.

Tabell 4-4a. Tabellen viser registrerte fuglearter ved kaianlegget med tilhørende rødlistevurdering, maksimumsantall ved hver kartlegningsperiode og registrert aktivitet.

Område:	Art:	Antall:	Aktivitet:
Kaianlegg	Fiskemåke (VU)	12	Mulig reproduksjon
	Gråmåke (VU)	7	Næringssøkende
	Sildemåke (LC)	3	Næringssøkende
	Siland (LC)	4	Næringssøkende
	Tjeld (NT)	2	Mulig reproduksjon
	Strandsnipe (LC)	1	Forflytning
	Ærfugl (VU)	2	Forflytning
	Bokfink (LC)	2	Mulig reproduksjon
	Løvsanger (LC)	2	Mulig reproduksjon
	Makrellterne (EN)	2	Mulig reproduksjon
	Kråke (LC)	3	Næringssøkende

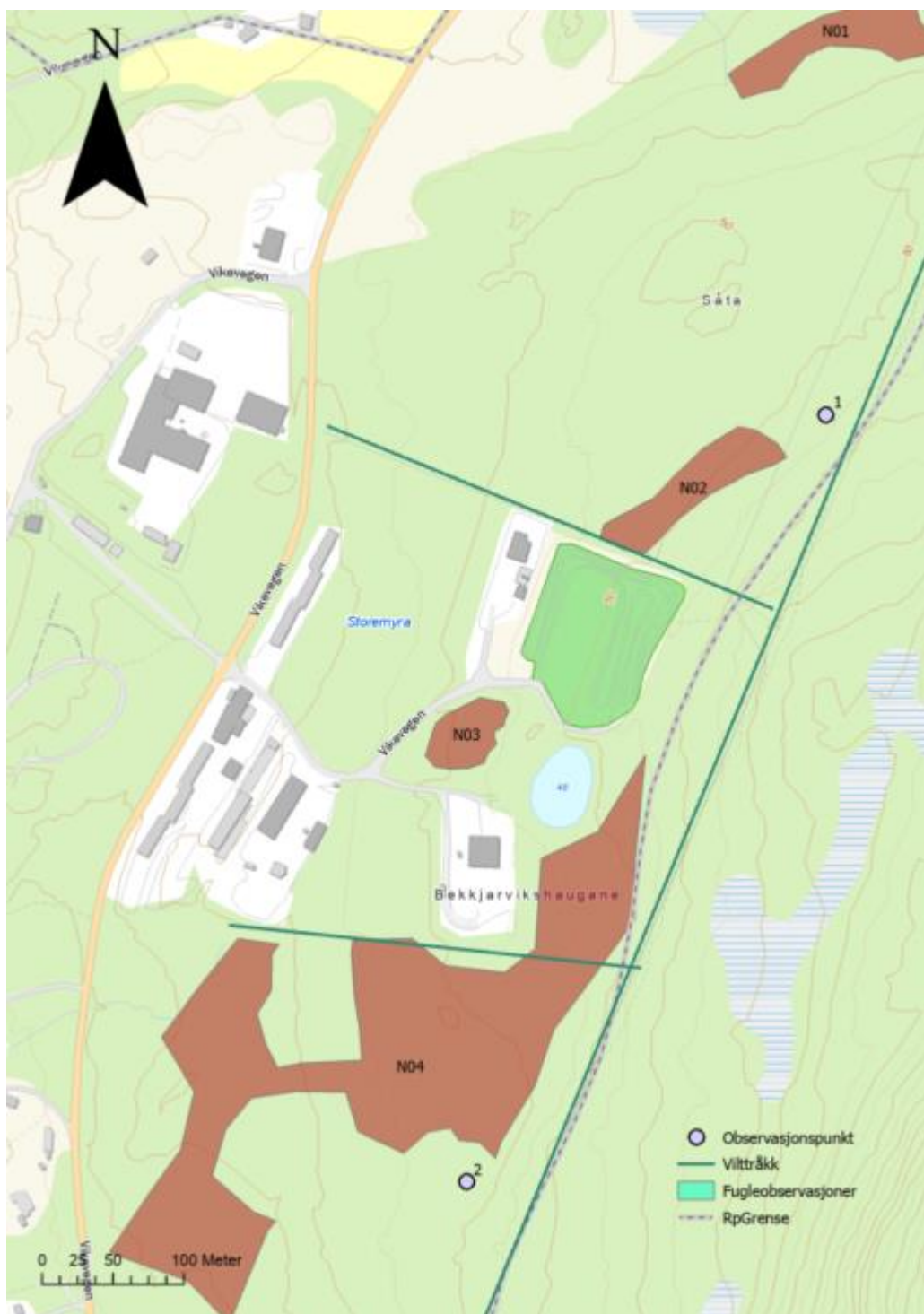
4.2.3.2 Skogsområde

Som tidligere beskrevet er skogsområdet innenfor planavgrensningen en del av et større sammenhengende naturområde. Innenfor planavgrensningen består området av flekker med furuskog, kystlynghei i gjenvekst og noen myrer.

Under kartleggingen ble det observert flere ulike sangere som tyder på at området har verdi for vanlige arter som kan påtreffes i habitatet. De fleste artene er registrert med mulig reproduksjon, da sang/spill i hekketid tyder på reproduksjonsatferd. Det er med overvekt sannsynlig at disse artene hekker innenfor avgrensningen til planområdet.

Det ble ikke observert noen rødlistede fuglearter under kartleggingen. Det er allikevel sannsynlig at det forekommer grønnfink (VU) og granmeis (VU) i planområdet, og at også disse artene bruker området som en del av sitt funksjonsområde.

De registrerte artene befant seg rundt begge observasjonspunkter og var jevnt fordelt i skogsområdet. Det er derfor ikke markert ut egne områder hvor spesielle fuglearter ble observert, se figur 4-5.

Figur 4-5. Figur viser fugleobservasjonspunktene (1 og 2) i planområdet, i tillegg til observerte viltråkk.

Figur 4-6. Foto viser området ved observasjonspunkt 1.

Tabell 4-4b. Tabellen viser registrerte fuglearter i skogsområdet med tilhørende rødlistevurdering, maksimumsantall ved hver kartlegningsperiode (begge observasjonspunktene) og registrert aktivitet. Artene har rødlistekategori LC, som betyr livskraftig.

		Antall:	Aktivitet:
Skogsområde	Bokfink (LC)	4	Mulig reproduksjon
	Løvsanger (LC)	3	Mulig reproduksjon
	Jernspurv (LC)	1	Mulig reproduksjon
	Rugde (LC)	1	Mulig reproduksjon
	Svarthvit fluesnapper (LC)	1	Mulig reproduksjon
	Munk (LC)	3	Mulig reproduksjon
	Rødstrupe (LC)	4	Mulig reproduksjon
	Kjøttmeis (LC)	2	Næringssøkende
	Blåmeis (LC)	2	Næringssøkende
	Rødvingetrost (LC)	1	Mulig reproduksjon
	Svarttrost (LC)	4	Mulig reproduksjon
	Måltrost (LC)	1	Mulig reproduksjon
	Svartmeis (LC)	2	Mulig reproduksjon
	Gransanger (LC)	2	Mulig reproduksjon
	Ravn (LC)	2	Overflygende
	Fuglekonge (LC)	2	Mulig reproduksjon

4.2.4 Vilt

Lokale kilder forteller om mye vilt i området. Det ble ikke observert pattedyrarter under feltkartleggingene, men spor av ulike arter forekommer i store deler av planområdet. Disse sporene, i form av beite og møkk, forekommer hyppigst på østsiden av fylkesveien. Det antas derfor at området øst for fylkesveien er et mye brukt oppholdsområde for arter som rev, hare og hjort.

Under feltkartleggingen ble det gjort observasjon av hjortetråkk på østsiden av fylkesveien. Tråkkene følger i stor grad de noe mer åpne linjene, som langsmed gjerdet som grenser inn industriområdet og langs både eksisterende og tidligere kraftgate (se figur 4-5).

4.2.5 Rødlistede arter

Med unntak for fugl, ble det kun observert to rødlistede arter innenfor planområdet: ask (EN – sterkt truet) og purpurlyng (NT – nært truet). Ingen rødlistede arter er tidligere registrert.

Ask forekommer som små trær og mindre oppslag i områdene mot vest, nærmest kysten. Ingen større ask ble observert i planområdet. Ask er hovedsakelig i tilbakegang og rødlistet på grunn av askeskuddsjuke, et soppangrep som fører til svekkelse. Det kan videre nevnes at asketrær med de dimensjonene som ble observert under befaringen vil som regel ikke å påvirke beslutninger i arealsaker.

Purpurlyng ble observert vest i planområdet. Utbredelsen er begrenset til noen få individer i et åpent område ved grunt berg i nærhet til en privat hytte (se ØFA-4, figur 4-7). Purpurlyng er gjerne en indikatorart for kystlynghei, og er utsatt for mange av de samme truslene som denne naturtypen. Det ble ikke vurdert til at lokaliteten hvor disse individene vokste, kvalifiseres til å betegnes som kystlynghei.

Figur 4-7. Bildet viser den nært truede arten purpurlyng ved ØFA-4.

4.3 Geologisk naturverdier

Det er ikke registrert noen spesielle geologiske naturverdier eller forekomst av geologisk arv i planområdet, eller i nærheten til dette. Det ble heller ikke gjort observasjon av slike forekomster under kartlegging av naturmangfold.

4.4 Fremmede arter

Det er spredte forekomster av fremmede arter i området. Den arten med størst utbredelse er sprikemispel (SE – Svært høy risiko), men det er også innslag av andre arter som buskhyll (SE), gyvel (SE) og blankmispel (SE). Det er fra tidligere registrert hvitsteinkløver (SE), platanlønn (SE), klustersvineblom (SE), småtorskemunn (PH– Potensielt høy risiko) og brokkurt (PH) i planområdet. Størstedelen av fremmedartene befinner seg i nærhet til hytteområdet på vestsiden av fylkesveien, men det er også innslag av frøspredte

mispler i de andre områdene. Det anbefales å detaljkartlegge tiltaksområdet for fremmedarter, når flere detaljer rundt tiltaket er faststemt.

Figur 4-8. Bildet viser eksempel på fremmedart i planområdet; gyvel (SE).

4.5 Andre funn

Det virker til at det rundt hytteeiendommene sørvest i planområdet er tilplantet med ulike treslag. Arter som bøk, hemlok, og gran dominerer. Noen av trærne kan klassifiseres til å beskrives som gamle trær, men det er ikke dominans på et stort nok område til å kunne tas ut som en gammelskogs-naturtype. Det ble ettersøkt, men ikke observert forekomst av naturtypen *hul eik* i planområdet.

4.5.1 Økosystemtjenester

Området hvor tiltaket er tenkt plassert er en del av et større økosystem som bidrar med en rekke økosystemtjenester. Blant annet bidrar myrområdene til karbonfangst og lagring i torvmassene. Myrene har

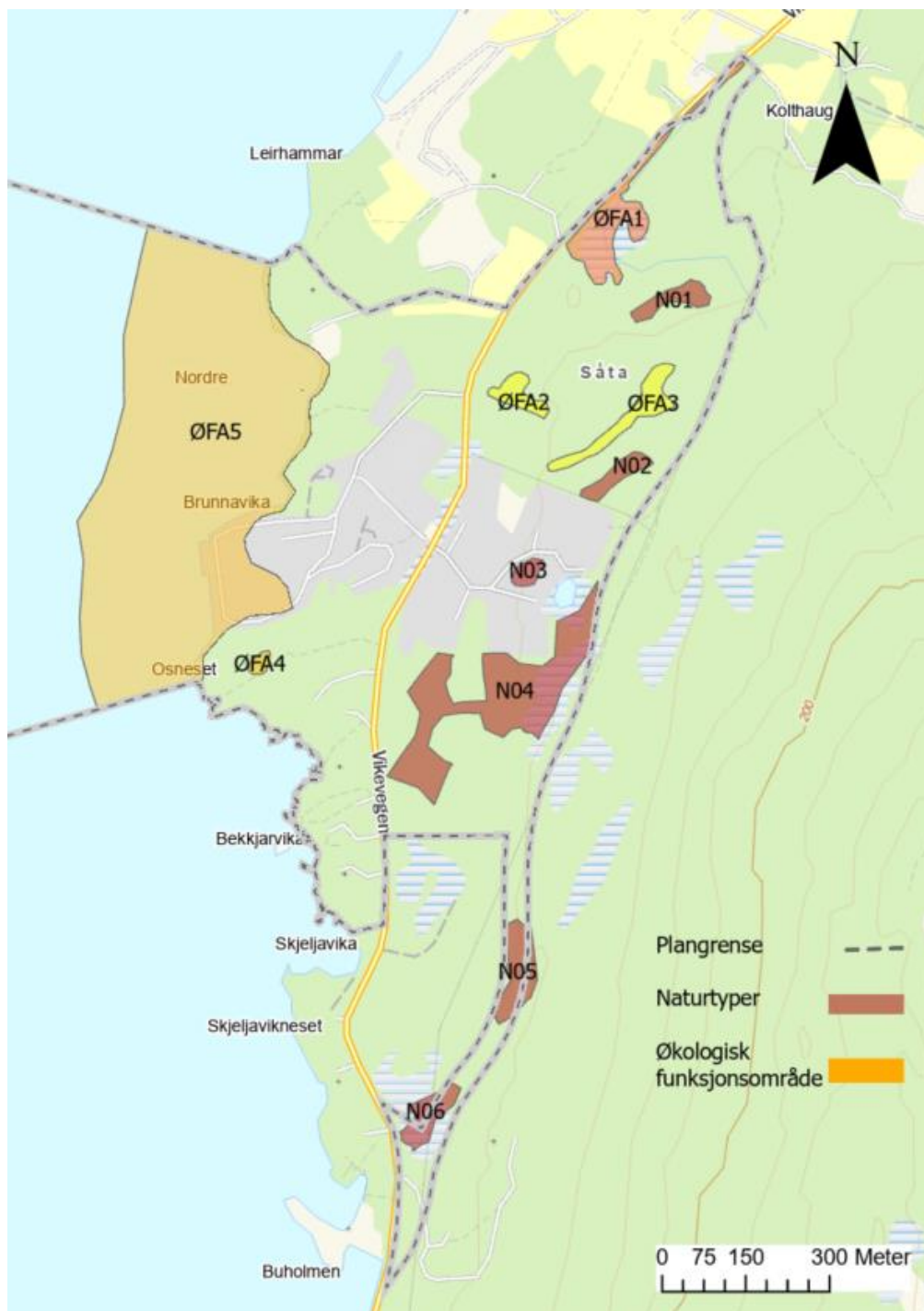
også en rensende effekt på vannet som renner ut i fjorden. Skogen og trærne leverer også tjenester gjennom å rense luft, lagre karbon og tar opp overvann. Det henvises til egen klimagassrapport for nærmere omtalelse av temaet.

Hele planområdet med dets naturarealer leverer også støttende økosystemtjenester gjennom å fungere som leveområder og habitat for et rikt mangfold av arter.

Området er et yndet friluftslivsmål og leverer kulturelle økosystemtjenester gjennom dette. Både opplevelsesverdien det har for friluftslivsinteresserte og fuglekikkere innehar stor verdi for brukerne. Det er sannsynlig at utbyggingstiltaket som er presentert vil forringe kvaliteten på leveransen fra økosystemtjenestene.

4.6 Verdikart

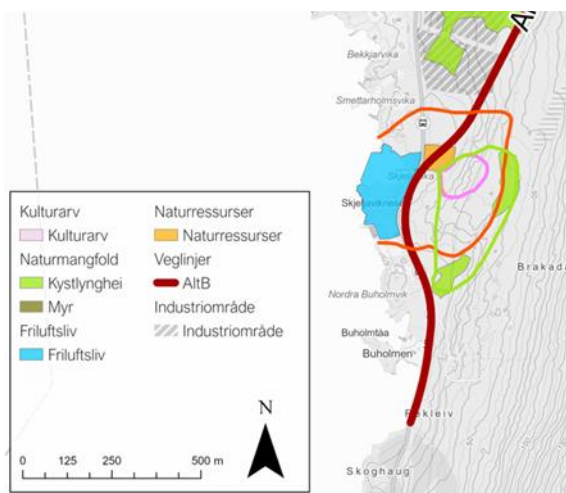
Følgende kart (figur 4-9) viser plassering og verdi av registrerte delområder fra nord mot sør.

Figur 4-9 Kartet viser plassering og verdi av delområdene som ble avgrenset under feltkartlegging i 2023. Farge på skravur tilsvarer verdi gitt i M-1941.

4.7 Potensiale for naturtyper ved utvidelse av planområde

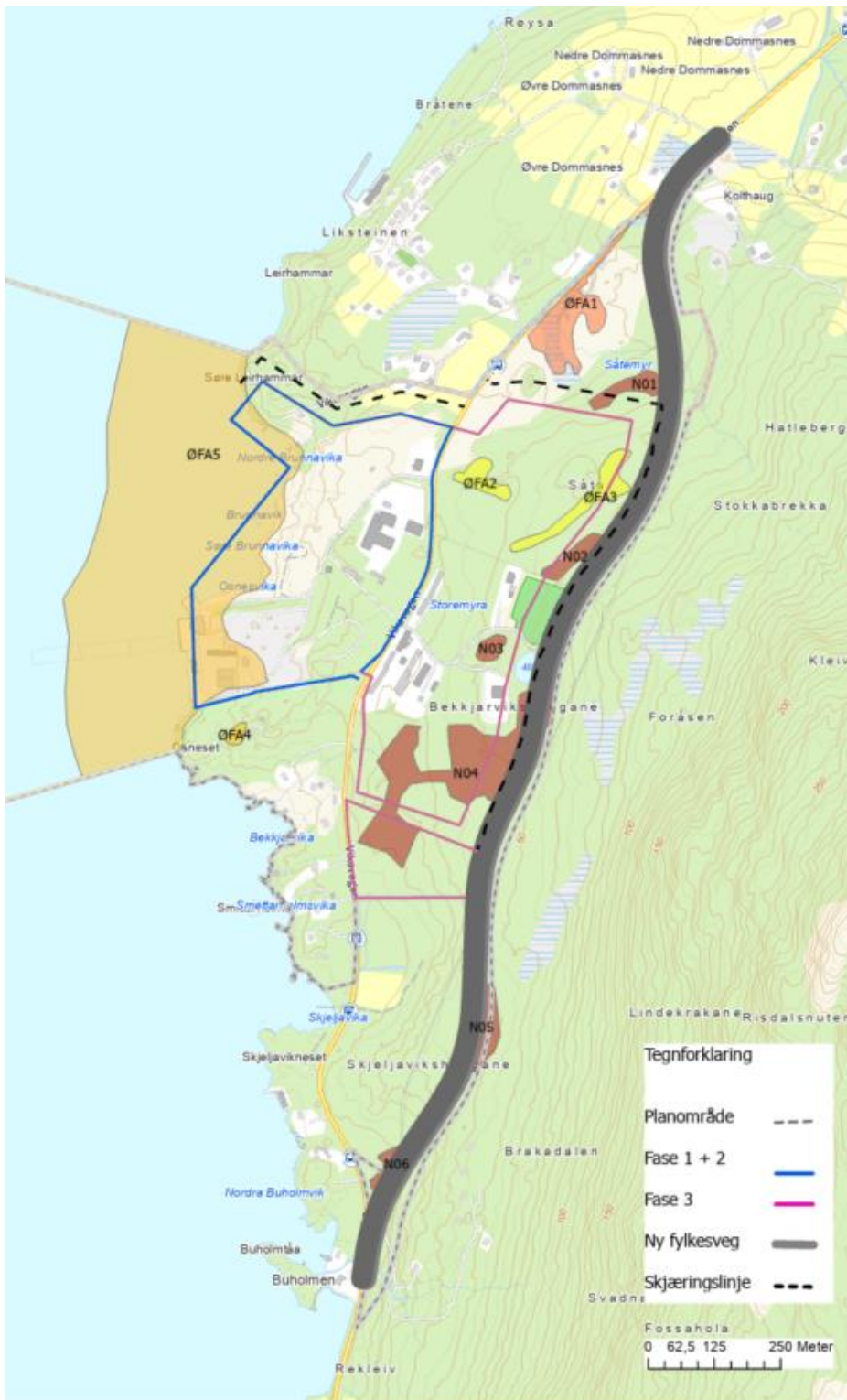
Det ble utført en supplerende befarings i juli 2024. Befaringen hadde som formål å undersøke området øst for Skjeljavika, som vil bli en del av planområdet ved omlegging av fylkesvei, se oransje skravur Figur 4-10. Områder grenser til to kystlynghei-lokaliteter som ble funnet på befarings i 2023, som gjør det sannsynlig at det er kystlynghei også innenfor det området som ikke ble befart i 2023. Befaringen sommeren 2024 ble ikke gjennomført av kvalifisert fagperson for å utføre naturkartlegging, og en supplerende befarings må gjennomføres dersom det skal gjøres tiltak her, slik at riktig avgrensing av kystlyngheia blir utfigurert. Likevel ble det gjort funn av lyngdominans og typiske arter for kystlynghei mellom de to kjente kystlyngheilokalitetene, se rosa skravur Figur 4-. Da det er gjort funn av kystlynghei i umiddelbar nærhet, i tillegg til at det var lyngdominans, er det stor sannsynlighet for at det kystlynghei også i det utvidede planområdet.

Figur 4-10. Område befart sommeren 2024 i forbindelse med utvidelse av planområde grunnet potensiell omlegging av fylkesvei vist med oransje skravur. Rosa skravur viser området der det ble funnet lyngdominans .

5 Vurdering av påvirkning

Det foreligger ikke forslag til konkret plassering av bygninger eller omfang av disse. Påvirkningsvurderingene av tidligere omtalte naturverdier beror seg derfor i stor grad på hvordan forslaget til bruk av arealet er gitt i planforslaget presentert i vedlegg 1, heretter omtalt som Alternativ 1. Dette alternativet innebærer utvikling av alle 3 faser og inkluderer omlegging av fylkesveien. Det er derfor tatt utgangspunkt i planens byggegrenser og det antas at areal innenfor byggegrensene endres. Videre er det lagt til grunn planbestemmelser om bevaring av myrområdet kalt Såtemyr, med Stemmevannsbekken (ØFA1), her er det videre gjennomført en overvannsvurdering, hvor det er vurdert at det ved ledning av vann ned til myra ikke vil gi noen konsekvens på vannstandsending (se vedlegg «konsekvensutgreiing overvatn»). Vurdering av påvirkning for alle delområder er satt opp mot nullalternativet, som er dagens situasjon. Det foreligger ingen andre alternativer til utbygging, og dette er dermed heller ikke vurdert. Tiltakets avtrykk er representert i figur 5-1.

Figur 5-1. Figur viser hvordan de registrerte naturverdiene vil bli påvirket av tiltaket. I forbindelse med utbygging av samtlige faser, vil det planeres inn til skjæringslinjen.

Figur 5-2. Figur viser detaljert oversikt over påvirkning på delområder i den nordlige delen av planområdet.

Figur 5-3. Figuren viser hvordan tiltaket vil påvirke de registrerte delområdene i den sørlige delen av planområdet.

5.1 Alternativ 1

Naturtyper

Delområde N01

Delområdet vurderes til å bli direkte påvirket av tiltaket slik det er planlagt i dag. Skjæringslinjen for områdeplaneringen vil strekke seg inn i naturtypen og føre til noe tap av denne. I tillegg vurderes det til at lokaliteten vil bli påvirket av etablering av ny fylkesvei, noe som vil føre til forringelse i deler av delområdet. Videre antas det at lokaliteten vil bli noe mer påvirket av raskere gjenvekst da tiltaket vil føre til hogst av skog sørvest for delområdet.

Dette fører til at delområdet vil bli forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde N02

Det vurderes til at noe av delområdet vil forsvinne som følge av tiltaket slik det er fremstilt i gjennomførelse av alle fasene. Påvirkningsvurderingen forutsetter at skjæringslinja er plassert gjennom delområdet og føre til tap av dette.

Det vurderes derfor til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde N03

Ved utførelse av prosjektets fase 1, 2 og 3 vil hele delområde N03 forsvinne. N03 vil ligge i det som er en del av fase 3 i utbyggingsbeskrivelsen. Det fremkommer ikke kontret hvor plassering av bygninger vil ligge, men det er lagt til grunn at området vil planeres ut.

Delområde N03 vil derfor bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde N04

Dette delområdet er den største registrerte lokaliteten av kystlynghei i planområdet. Delområdet vil bli berørt gjennom utviklingen av utbyggingsfase 3, inkludert ny veitrasé. Dette vil føre til at mesteparten av lokaliteten vil forsvinne. Det er også å forvente at etablering av veitrasé med skjæring vil påvirke fuktsiget som renner ned til delområdet og at dette kan føre til en hurtigere gjenvekst.

Det vurderes til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde N05

Delområdet vil bli påvirket av tiltaket gjennom etablering av ny fylkesvei slik det er fremstilt i plandokumentet. Lokaliteten er sannsynlig en del av et større område med kystlynghei som strekker seg nordover utover plangrensen. Ved etablering av ny fylkesvei vil hoveddelen av delområdet forsvinne.

Det vurderes til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Ved omlegging av fylkesveien vil dette delområdet bli ubetydelig endret istedenfor sterkt forringet.

Delområde N06

Likt som for delområde N05, vil også N06 bli påvirket av ny trasé for fylkesveien. Ved etablering av ny fylkesvei vurderes det til at mer enn 50% av lokaliteten vil forsvinne.

Det vurderes til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Ved omlegging av fylkesveien vil dette delområdet bli ubetydelig endret istedenfor sterkt forringet.

Økologiske funksjonsområder for arter

Delområde ØFA1

I planforslaget er det beskrevet at Såtemyr (ØFA1) skal skånes. Det er videre lagt til grunn at vanntilsiget som ender i myra ikke endres som følge av etablering av fylkesveien, da vanntilsig overfor skjæringen vil bli ledet ned til myra. Vanntilsig er videre vurdert og skrevet om i egen konsekvensutredning for overvann. Videre vurderes det til at etablering av ny fylkesvei vil kunne føre til en påvirkning på bekkefeltet ut av myra, det en ny vei sannsynligvis vil bli bredere enn den som er der i dag.

Det vurderes derfor til at delområde ØFA1 vil bli noe forringet endret som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde ØFA2

Delområdet ligger plassert i utbyggingsområdets fase 3. Ved planering og endring i henhold til beskrivelse i planforslaget vil det føre til nedbygging av myra som er avgrenset som økologisk funksjonsområde.

Det vurderes til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde ØFA3

ØFA3 ligger i likhet med ØFA2 innenfor planområdets utbyggingsfase 3. I tillegg er det sannsynlig at lokaliteten vil bli berørt av omlegging av ny trasé for fylkesveien. Dette vil føre til at myra med dens habitat for arter vil forsvinne i sin helhet.

Dette fører til at delområdet vil bli sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

Delområde ØFA4

Slik som tiltaket er planlagt nå, vil det ikke påvirke delområdet ØFA4 med forekomsten av den nært truede arten purpurlyng. Utviklingen av industriområdet vil skje nord for der arten har sitt voksested, og målt opp mot dagens situasjon virker det heller ikke til at arten vil etablere seg videre nordover.

Det vurderes til at tiltaket vil føre til ubetydelig endring på delområdet.

Påvirkning:

Delområde ØFA5

Delområdet vil bli påvirket av tiltaket gjennom flere faktorer. Sprengning og planering av området vil føre til at arter som i dag kan hekke der, mister dette habitatet. I tillegg vil grunnere områder som brukes til næringsøking av vadefugler gå tapt. Det er videre sannsynlig at det under aktivitet av bedriften vil forringe også arters furasjering på dypere vann, da det vil være støy, hyppigere båttrafikk og annen aktivitet som forstyrrer fuglers bruk av området.

Dette vil føre til at delområdet blir sterkt forringet som følge av tiltaket.

Påvirkning:

6 Konsekvens

6.1 Konsekvensgrad for delområder, alternativ 1

Sammenstillingen av verdi og påvirkning i hvert vurdert delområde fører til en konsekvens i henhold til Miljødirektoratets håndbok for konsekvensutredninger, og er omtalt nærmere i kapittel 2 i denne rapporten.

6.1.1 Alternativ 1, Utbyggingsfase 1 + 2 + 3

Tabell 6-1. Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvensgrad
N01	Svært stor	Forringet	Alvorlig konsekvens
N02	Svært stor	Sterkt forringet	Svært alvorlig konsekvens
N03	Svært stor	Sterkt forringet	Svært alvorlig konsekvens
N04	Svært stor	Sterkt forringet	Svært alvorlig konsekvens
N05	Svært stor	Sterkt forringet	Svært alvorlig konsekvens
N06	Svært stor	Sterkt forringet	Svært alvorlig konsekvens
ØFA1	Stor	Noe forringet	Noe konsekvens
ØFA2	Noe	Sterkt forringet	Noe konsekvens
ØFA3	Noe	Sterkt forringet	Noe konsekvens
ØFA4	Middels	Ubetydelig endring	Ingen konsekvens
ØFA5	Middels	Sterkt forringet	Middels konsekvens

6.2 Vurdering av samlet konsekvens

Det vurderes til at tiltaket slik det foreligger i dag vil ha en svært stor negativ konsekvens for naturmangfoldet tilknyttet planområdet. Vurderingen er i stor grad knyttet til forringelse og tap av den utvalgte naturtypen kystlynghei som forekommer flekkvis øst for eksisterende fylkesvei, registrert som delområder N01-N06. Avbøtende tiltak er ikke tatt med i vurdering av konsekvens.

Tiltaket vil også føre til påvirkning på vanlige arter og «hverdagsnatur» som ikke er registrert som egne delområder under verdivurderingen. Betydningen av dette bør ses på i sammenheng med Naturmangfoldlovens §10, samlet belastning. Spesielt gjelder dette påvirkninger knyttet til anleggsfasen som kommer gjennom støy og økt aktivitet. Det er også tenkelig at økt aktivitet vil kunne forringe habitat for arter utover det avgrensede tiltaksområdet. Dette er det tatt hensyn til i vurdering av tiltakets samlede belastning. Nedbygging av leveområder for arter fremstår som den største trusselen for det nasjonale naturmangfoldet og skal vurderes i et større perspektiv.

Da det ikke eksisterer noen alternativer til utbygging, rangeres utbyggingsalternativet som nummer 2 målt opp mot null-alternativet som er dagens situasjon.

Tabell 6-2. Vurdering av samlet konsekvens, og sammenstilling og rangering med begrunnelse for utforminger av tiltaket.

Vurderinger		Null-alternativet	Alternativ 1
Delområde N01		0	---
Delområde N02		0	----
Delområde N03		0	----
Delområde N04		0	----
Delområde N05		0	----
Delområde N06		0	----
Delområde ØFA1		0	-
Delområde ØFA2		0	-
Delområde ØFA3		0	-
Delområde ØFA4		0	0
Delområde ØFA5		0	--
Vurdering av samlet konsekvens	Samlet konsekvensgrad	Ubetydelig konsekvens	Svært stor negativ konsekvens ----

Vurderinger		Null-alternativet	Alternativ 1
Rangering	Rangering	1	2
	Begrunnelse	Ingen konsekvens	Utbyggingsforslaget vil føre til tap av flere lokaliteter med den utvalgte naturtypen kystlynghei. I tillegg vil det føre til tap økologiske funksjonsområder for rødlistede fugl og andre vanlige arter, inkludert myrområder. Forslaget vil føre til svært stor negativ konsekvens for naturmangfoldet i planområdet.

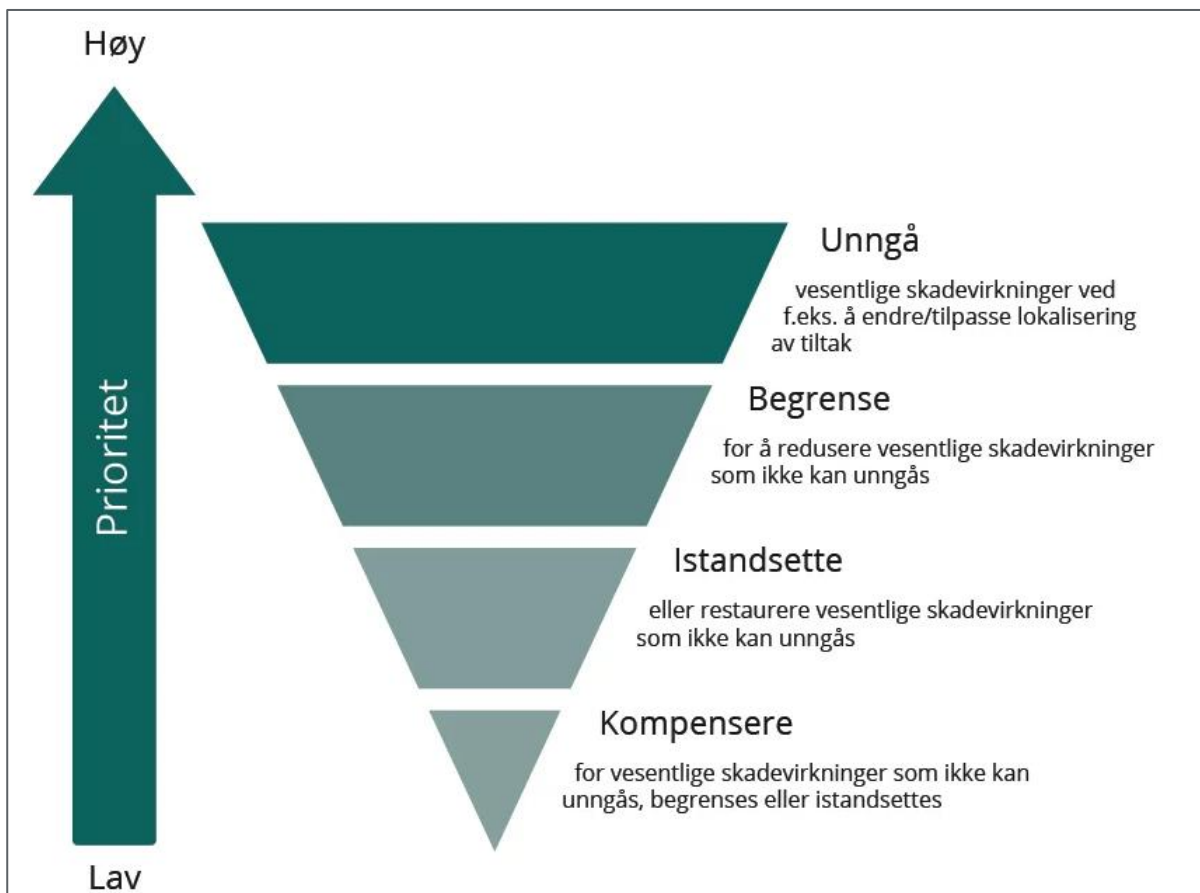
7 Fremmede arter

Det foreligger flere registreringer av fremmede arter i og rundt tiltaksområdet. Artene forekommer hyppigst nær veier og bebyggelse, men også sporadisk i de andre delene av planområdet. Artene består blant annet av sprike-, bulke- og blankmispel, gyvel, brokkurt og platanlønn. Spesielt rundt kai området forekommer fremmedarter i stort omfang.

Det oppfordres til at eventuell håndtering av masser som er infisert med fremmedarter følger veiledningen for dette i Miljødirektoratets håndbok M-982. Videre innebærer dette at det lages en håndteringsplan for fremmede arter i planområdet. Dette gjelder særlig de artene som er vurdert til svært høy økologisk risiko, med høy spredningsevne. Håndteringsplanen bør foreligge før eventuelt gravearbeid blir igangsatt.

8 Skadereduserende tiltak

Konsekvensutredningen skal beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompensere vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 23. Disse omtales som tiltakshierarkiet og er illustrert i figur 8-1.

Figur 8-1. Illustrasjon av tiltakshierarkiet som skal sikre at negative konsekvenser først og fremst unngås, deretter begrenses, istandsettes/restaureres og som siste utvei kompenseres (M-1941).

8.1 Anleggsperioden

Hensyn til dyrelivet: Av hensyn til dyrelivet skal det i tråd med naturmangfoldlovens §15 ikke gjennomføres anleggsarbeid som kan skade reir og bo i hekke- og yngleperioden. Markavdekking, felling av trær og andre inngrep som kan skade dyrelivet må derfor gjennomføres etter yngleperioden og i god tid før dyr og fugler etablerer reir på våren.

Støy: Midlertidige påvirkninger under anleggsfasen vil kunne føre til at fugl også påvirkes utenfor det avgrensede tiltaksområdet. Dette fører til en utvidelse av det vurderte influensområdet for tiltaket. Spesielt vil anleggsarbeid som sprenging og annet støy sannsynlig påvirke arter nord og sør for planavgrensningen. Eventuelle partikler som ender i sjøen og påvirkning av dette er nærmere omtalt i konsekvensutredning for marint naturmangfold.

Særlig støyende arbeider som tiltaket medfører, spesielt i forbindelse med skjæring i fjellet, bør skje etter yngle- og oppvekstperioden til sjøfugl. Dette for å forhindre at ikke-flyvedyktige fugl utsettes for stress.

8.2 Driftsperioden

8.2.1 Unngå

Unngå etablering og utbygging av fase 3, inkludert omlegging av fylkesvei.

Naturverdiene med størst verdi befinner seg innenfor utbyggingsområdets fase 3, øst for eksisterende fylkesvei. Denne delen av planområdet innehar samtlige lokaliteter med den utvalgte naturtypen kystlynghei, samt flere av de økologiske funksjonsområdene for arter.

Dersom det er mulig anbefales det å skåne østsiden av eksisterende fylkesvei for utbygging, ved å utelate fase 3 i videre planlegging av tiltaket. Ved å gjøre dette har man sannsynlig mulighet til å redusere påvirkningen på flere delområder og dermed konsekvensgraden av tiltaket.

8.2.2 Begrense

Begrense spredning av fremmedarter

Med bakgrunn i forskrift om fremmede arter i Naturmangfoldloven, skal ikke tiltaket føre til ytterligere spredning av fremmedarter i, og utenfor planområdet. Spesielt gjelder dette for arter som er nevnt i Miljødirektoratet/ Sweco sin veileder for håndtering av masser med fremmedarter (M-982). Relevante arter i planområdet er fremmede mispler, gyvel, platanlønn, klustersvineblom og fagerfredløs. Det henvises videre til M-982 for veiledning om håndtering av masser infisert med fremmedarter.

Endre trasé for ny fylkesvei

Det vil være mulig å redusere inngrep i kystlynghei dersom veitraseen legges øst for der den er skissert i dagens plan. En ny trasé inntil ryddegata for kraftledningen i området vil begrense beslag av nytt areal og inngrep i registrerte naturtyper. Det bemerkes at det ikke har blitt kartlagt for naturtyper utenfor planavgrensningen og at dette bør gjøres dersom det planlegges for endring av traseen.

8.2.3 Istandsette

Istandsetting av midlertidige anleggsområder

Dersom tiltaket fører til bruk av midlertidige anleggsområder, bør disse tilbakeføres til naturtilstand etter endt anleggsperiode. Det bør legges til rette for jorddekke med stedegen vegetasjon.

8.2.4 Kompensere

Kompensere for naturområder med stor og svært stor verdi

Den aktuelle utformingen av tiltaket berører delområder med stor og svært stor verdi, som i praksis tilsvarer rundskriv T-2/16 «Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis» sitt kapittel 3.6 om naturmangfold. I tilfeller der slike naturområder berøres, og det ikke er mulig å finne løsninger som unngår negativ påvirkning, kan økologisk kompensasjon for tap av naturmangfold være et aktuelt virkemiddel. Hvordan dette skal løses må man i så fall komme tilbake til i senere faser, men ut fra at verdiene i stor grad er knyttet til kystlynghei, bør det ses på mulighetene til å restaurere denne naturtypen utenfor avgrensningen til planområdet.

9 Forholdet til Naturmangfoldlovens §§ 8-12

Ethvert vedtak som kan påvirke naturmangfoldet skal vurderes etter bestemmelser om bærekraftig bruk i naturmangfoldloven kap. II. Bestemmelser om bærekraftig bruk omfatter naturmangfoldloven §§ 8-12:

- § 8 setter krav til kvaliteten på kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold.
- § 9 gir bestemmelser om bruk av føre-var-prinsippet.
- § 10 setter krav til vurdering av samlet belastning på naturmangfoldet (som følge av tiltaket), og disse vurderingene skal sees opp mot § 4 (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer) og § 5 (forvaltningsmål for arter).
- § 11 slår fast at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.
- § 12 sier at tiltaket skal utføres ved hjelp av mest mulig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Det skal legges et grunnlag for forvaltningsmyndighetens vurderinger etter naturmangfoldloven kap. II gjennom konsekvensvurderingen, men forvaltningsmyndigheten må gjøre selvstendige vurderinger etter bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8-12 når vedtak skal fattes i saken.

§8 Kunnskapsgrunnlaget

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet».

Denne rapporten styrker kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold i planområdet. Sammen med allerede tilgjengelig informasjon, har feltkartlegging bidratt til at planlegging av tiltak i planområdet kan basere seg på et grundig kunnskapsgrunnlag for naturmangfold.

§9 Føre-var-prinsippet

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak».

Med utgangspunkt i at kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold er dekkende for det omtalte tiltaket, men at det ikke er fastslått hvor stor utnyttelse det vil bli i området og hvor avtrykket av bygningene vil ligge, vurderes det til at føre-var-prinsippet tillegges vekt. Det oppfordres derfor i henhold til § 6 i naturmangfoldloven, å utvise aktsomhet og om nødvendig supplere med nærmere undersøkelser når detaljerte utforminger av tiltaket foreligger.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for».

Avtrykket til det omtalte tiltaket vil i stor grad bli plassert på intakte naturområder. Det foreslåtte tiltaket kan derfor sies å være et bidrag til en pågående bit-for-bit nedbygging av natur i Norge. Det bør derfor prioriteres å plassere så mye som mulig av bygningene på eller i umiddelbar nærhet til eksisterende bebyggt areal.

Videre vil det dersom tiltaket medfører nedbygging av myrområder bidra til en negativ påvirkning på klimagassutslipp.

§11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter».

§12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

«For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige *resultater*».

For å unngå unødige skader på naturmangfoldet forutsettes det at tiltakshaver etterfølger prinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og at det benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

9.1 Vurdering av skadereduserende tiltak

Det er ikke klart hvorvidt de anbefalte skadereduserende tiltakene som er presentert i denne rapporten vil bli utført. Videre er de skadereduserende tiltakene ikke lagt til grunn i vurdering av konsekvensene for tiltaket i sin helhet. Ved innarbeidelse av anbefalte skadereduserende tiltak i plan, vil det være grunnlag for en ny vurdering av tiltakets konsekvens for fagtema naturmangfold på land.

10 Oppsummering

Alternativet for utbygging slik det er fremstilt i dag vil føre til en svært stor negativ konsekvens for naturmangfoldet i planområdet knyttet til nedbygging av arealer med den utvalgte naturtypen kystlynghei. Sammenstillingen i utredningen er gjort i henhold til metodikken i Miljødirektoratets håndbok for konsekvensutredninger M-1941.

Presentasjonen av konsekvensen utbyggingen vil ha på naturmangfold på land, tar i liten grad for seg konsekvensen den vil ha på hverdagsnatur, som faller utenfor definisjonene av natur som skal vurderes for påvirkninger. Dette vil allikevel til en viss grad speiles under vurdering av samlet belastning, Naturmangfoldloven §10.

10.1 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

Naturmangfoldet i planområdet er variert og i stor grad typisk for fjordnære strøk på sør-vestlandet. De største verdiene er tilknyttet natur på østsiden av den eksisterende fylkesveien, og da særskilt forekomsten av kystlynghei. I tillegg er det verdier tilknyttet kysten i planområdet, hvor fugl bruker området som hekke- og næringsområder. Disse verdiene vil i stor grad bli berørt av det foreslåtte tiltaket.

Kystlynghei er en utvalgt naturtype og er med dette tilknyttet til et eget lovverk. Truslene mot naturtypen er i hovedsak opphør av lyngbrenning samt beite og dertil nedbygging av områdene. Det er meldeplikt ved berøring av utvalgte naturtyper og nedbygging kan være innsigelsesgrunnlag fra statlige myndigheter, jmfør Stortingsmelding T-2/16. Det bemerkes allikevel at naturtypen kystlynghei, spesielt av den kvalitet som finnes i planområdet, er en vanlig naturtype i denne delen av landet. Det er hovedsakelig forekomstene av kystlynghei med bakgrunn i at det er en utvalgt naturtype, som medfører en høy konsekvensgrad for det omtalte tiltaket.

Da det kun eksisterer et alternativ til utbygging, måles alternativet opp mot et null-alternativ. Null-alternativet vurderes til å være dagens situasjon, uten videre utbygging eller endring fra dette. Det foreligger ikke konkrete planer rundt plassering av bygninger og andre detaljer i utbyggingsplanene. Det er derfor tatt utgangspunkt i at alt areal innenfor planens utbygningsgrense vil bli beslaglagt. Målt opp mot null-alternativet vil tiltaket føre til en *svært stor negativ* konsekvens for det terrestriske naturmangfoldet i området.

Under planarbeidet har det blitt tatt hensyn til naturverdiene og myra som forekommer i ØFA-1, og dette området er avsatt som hensynsområde. Hvorvidt de andre avbøtende tiltakene som presentert i denne rapporten blir videreført i planarbeidet er usikkert, og dermed er alle vurderinger rundt påvirkning og konsekvens vurdert uten disse tiltakene.

10.2 Rangering av alternativer

Tabell 10-1. Oppsummering av samlet konsekvens og rangering for de ulike alternativene av tiltaket.

Vurderinger	Null-alternativet	Alternativ 1
Samlet konsekvens	Ubetydelig	Svært stor negativ konsekvens
Rangering	1	2

10.3 Usikkerhet

I forbindelse med konsekvensutredninger av naturmangfold vil det alltid være usikkerhetsmomenter knyttet til om alle relevante verdier er fanget opp, og rundt vurderingene av påvirkning på allerede registrerte verdier.

For tiltaket som er vurdert i denne rapporten er det gjort grundige undersøkelser av tilgjengelig relevant informasjon om naturmangfold i planområdet og i tilgrensende områder rundt. Videre er det utført kartlegging i felt gjennom ulike perioder av året, hvor det har blitt fokusert på både flora og fauna. Insekter og andre invertebrater har ikke blitt undersøkt og kan være en kilde til usikkerhet, da er det eksisterer lite kunnskap om disse gruppene fra før. Det er allikevel ikke grunn til å tro at artsmangfoldet blant disse gruppene i planområdet avviker fra lignende naturmiljøer. I tillegg er det også tatt hensyn til ulike innspill som har kommet fra interessenter tidligere i planfasen. I sum anses kunnskapsgrunnlaget som omhandler terrestrisk naturmangfold anses som dekkende.

Når det gjelder virkningene av tiltaket, vurderes dette til å være noe usikkert da det ikke fremkommer eksakt hvor mye av planområdet som vil bli bebygd og omfanget av planeringen. Vurdering av påvirkning har derfor tatt hensyn til føre-var prinsippet og vurdert det til at påvirkning vil være lik i hele utbyggingsområdet.

Videre er det noe uklart om plassering av midlertidig berørte arealer som riggområder, midlertidige deponier og adkomstveger for anlegg er nødvendig utenfor utbyggingsområdet. Dersom det viser seg at disse kan komme i konflikt med naturverdier, bør virkningene av dette klargjøres gjennom tilleggsutredninger.

11 Referanser

Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*. Hentet fra <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021>

Artsdatabanken. (2023). *Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023*. Hentet fra <https://artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artsdatabanken. (u.d.). *Artskart*. Hentet fra <http://artskart.artsdatabanken.no>

Direktoratet for naturforvaltning. (2007). *DN-Håndbok 13 - kartlegging av naturtyper på land*. Trondheim.

Miljødirektoratet. (2022). *Kartleggingsinstruks M-2209 - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>

Miljødirektoratet. (2023). *Håndbok for konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941)*.

Miljødirektoratet. (u.d.). *Naturbase*. Hentet fra <http://kart.naturbase.no>

Norges geologiske undersøkelse. (2023). *Berggrunnskart*. Hentet fra: ngu.no/geologiske-kart

Rådgivende biologer AS. (2021). *Habitatkartlegging og forslag til tiltak for sjørørret i vassdrag i Vindafjord kommune*. Hentet fra:

[Habitatkartlegging og forslag til tiltak for sjørørret i vassdrag i Vindafjord kommune \(radgivende-biologer.no\)](#)